

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 24.

Joi, 25 Iunie 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa italiană	478	Presa engleză	479
b) POLITICA EXTERNĂ :		e) CULTURĂ ȘI ARTĂ :	
Presa franceză	478	Presa italiană	479
„ engleză	479	„ franceză	479
„ iugoslavă	479	f) DIVERSE :	
c) BISERICA :		Presa sudamericană	480
Presa engleză	479	„ italiană	480

II. MICA ÎNȚELEGERE

	Pag.
Presa engleză	480
„ franceză	481
„ greacă	481
„ iugoslavă	482
„ elvețiană	482
„ maghiară	482
„ evreiască din străinătate	482

III. ÎNȚELEGEREA BALCANICĂ

Presa greacă	483
„ italiană	483

IV. CONFERINȚA DELA MONTREUX

Presa franceză	483
„ engleză	484
„ italiană	484
„ elvețiană	485
„ iugoslavă	485
„ bulgară	486
„ austriacă	486

V. CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANȚIUNILE

Presa italiană	486
„ engleză	487
„ franceză	487

VI. CĂLĂTORIA D^{LUI} DR SCHACHT ÎN BALCANI

	Pag.
Presa franceză	490
„ engleză	491
„ elvețiană	491
„ cehoslovacă	491
„ bulgară	492
„ sovietică	492

VII. PROBLEMA AUSTRIACĂ

Presa engleză	492
„ franceză	493
„ iugoslavă	493
„ elvețiană	494

VIII. SITUAȚIA POLITICĂ DIN FRANȚA

Presa franceză	494
„ germană	494

IX. CHESTIONARUL BRITANIC

Presa engleză	495
-------------------------	-----

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa italiană.

IL POPOLO DI ROMA din 17 Iunie publică o corespondență din Paris, în care, ocupându-se de interviewul acordat de M. S. Regele Carol al II-lea, d-lui Sauerwein, relevă între altele că „Regele Carol a spus că dacă toate Statele ar ști limpede care sunt scopurile și intențiile lor, așa cum le știu Cehoslovacia, Iugoslavia și România, Europa ar putea să trăiască în liniște“.

„Formulei „unitate de vederi“, M. S. Regele Carol i-a adăugat și „unitate de acțiune“, prin care se arată că Mica Înțelegere a luat măsuri pentru orice eventualitate“.

Cotidianul italian IL LAVORO FASCISTA din 23 Iunie, sub titlurile: „Povestea Vieții Mele“, „Fragmente din cartea M. S. Regina Maria“, reproduce pe șase coloane diferite fragmente și numeroase fotografii extrase din recenta operă a M. S. Regina Maria a României.

POLITICA EXTERNĂ

Presa franceză.

PARIS-SOIR din 21 Iunie publică următorul interview acordat de d. Titulescu d-lui Sauerwein, trimisul special al ziarului:

„Se află pe masă textul discursului puternic și documentat pe care l-a pronunțat în ajun la conferința presei Înțelegerii Balcanice. Il recitește și văd că ar voi să-mi spună ceva important, dar cam delicat de exprimat.“

„In acest discurs am afirmat că războiul nu poate să isbuzească decât din cauză că nu s'au pronunțat cuvinte importante și din cauză că nu s'au făcut gesturile necesare în timp util.“

Acum urmează-mă și notează ceea ce vreau să-ți spun, cu toată moderația și precizia care sunt posibile: Am o încredere absolută în Franța și în acțiunea sa viitoare. Pentru unii, Franța apare „ca o peliculă nedezvoltată“. In ce mă privește, eu văd clar ce va fi ea chemată să facă, când pacea Europei va fi în primejdie. Nu-ți vorbesc ca un egoist, deoarece nu țara mea este cea dintâi care ar fi vizată într'un eventual conflict. Unul din elementele esențiale ale forței Franței îl constituie raporturile sale de prietenie cu Europa Centrală și Sud-Orientală, ca să nu mai vorbesc de marile puteri. A întări aceste legături, nu însemnează nicidecum a angaja Franța în aventură, ei dimpotrivă a face față oricăror posibilități de războiu viitor. Eu nu vreau războiu, nici măcar victorios. Am trăit pe cel din 1914 și-mi ajunge. Pentru a păstra roadele sacrificiilor noastre comune, este de ajuns să fim gata a consimți altele noi. Este vorba ca lumea să cunoască ferma noastră hotărâre de a nu rămâne neactivi dacă se atinge ordinea actuală europeană. Pare un paradox: pacea nu se menține grație tunurilor, ci grație cuvintelor energice spuse în timp util și cu tăria necesară pentru a convinge pe toată lumea că ele sunt în adevăr acte în devenire“.

„Acesta este gândul României întregite, exprimat de omul său de Stat cel mai ilustru. El se rezumă într'o formulă simplă: niciodată Germania nu se va arunca într'un războiu dacă toate puterile, care se vor ridica împotriva ei, o spun dinainte și limpede. Ca încheiere a acestei scurte anchete, care m'a pus în contact cu trei șefi de Stat și numeroși oameni politici, aș vrea să rezum impresiile mele. Cele trei State ale Micii Înțelegeri au prevăzut toate eventualitățile și sunt pregătite la toate; ele progresează în dezvoltarea forțelor lor și în unificarea politicii lor, a comandamentului lor și a tacticei, în orice împrejurare. Dar se poate presupune că o deliberare, la care participă alături de cei doi Suverani avizați, cei doi veterani, cei mai experimentați din politica mondială, d-nii Beneș și Titulescu, face cu grijă deosebire între realitate și chimera. Cu aceeași limpezime cu care ei fixează acțiunea, acești oameni au admis limitele rezistenței. Impotriva unui anumit pericol, ei consideră că au nevoie de concursul puterilor. Dacă împotriva unei restaurări a Habsburgilor ei merg chiar singuri, în schimb, împotriva Anschlussului nu iau armele decât ca auxiliari ai marilor puteri interesate. Aceasta însemnează că dacă mâine Reichul se instalează la Viena și pentru diferite motive reacțiunile Angliei, Franței și Italiei se mărginesc la vorbe, cele trei State ale Micii Înțelegeri se aranjează cu Germania, care cucerește azi fără o împușcătură supremația politică și economică în Europa Centrală și Sud-Orientală. Iată ceea ce nu trebuie uitat la Londra, la Paris și la Roma“.

„Acelaș ziar, cu data de 24 Iunie, publică un alt interview acordat de d. ministru N. Titulescu, trimisului special al ziarului parizian la Montreux, interview pe care îl redăm mai jos:“

„Am luat act cu o vie satisfacție de declarațiile guvernului francez în materie de politică externă.“

„Nimeni nu va fi mirat dacă, în calitatea mea de Român, voi începe prin a releva afirmația guvernului francez că securitatea României face parte integrantă din securitatea Franței.“

„Am ferma convingere că această profesiune de credință, neted exprimată de guvernul francez, dat fiind mai ales termenii în care ea a fost făcută și care vor merge drept la inima tuturor Românilor, va înlesni cu mult politica noastră comună de pace prin muncă și de solidaritate în fața amenințării.“

„Cuvintele întrebunțate față de Mica Înțelegere și de Înțelegerea Balcanică dovedesc că se realizează importanța acestor organisme relativ la cooperarea Franței în Europa Centrală și Sud-Orientală.“

„Cât despre doctrina Franței cu privire la pace, una și indivizibilă, ea taie scurt legendelor pe care unii au interes să le creeze pentru a ne înfățișa o Franță cu brațele înruciate atunci când alte puteri ar răsturna pe cale de agresiune statutul teritorial actual al Europei.“

„Pe de altă parte, pe tărâmul poliției internaționale, mă felicit de identitatea punctului de vedere francez cu cel al Micii Înțelegeri și al Înțelegerii Balcanice.“

„Pactul Societății Națiunilor n'ar putea fi modificat decât în sensul întăririi lui și niciodată în sensul slăbirii lui.“

„Principiul egalității națiunilor nu poate comporta nici cea mai mică excepție.“

„Aceasta a fost totdeauna doctrina noastră, în așa măsură, încât M. S. Regele Carol II, Augustul meu Suveran, a crezut necesar s'o afirme în termeni definitivi cu prilejul recentei întâlniri a celor trei șefi de Stat ai Micii Înțelegeri la București.“

„In opera consolidării păcii, care ne așteaptă, avem nevoie de toate concursurile.

„Facem cele mai calde urări pentru ea, după ridicarea sancțiunilor, Italia să ne poată aduce prețioasa ei colaborare. Și am fi fericiți dacă, împrejurările ajutându-ne, negocierile cu Germania, odată începute, ne-ar permite să întărim principiul securității indivizibile prin acela al păcii generale și organizate“.

Presa engleză.

TIMES din 18 Iunie, publică un articol, despre România, sub titlul: „Alternativele României“, în care ocupându-se mai întâiu de întrevăderea recentă la București, dintre șefii Statelor Micii Înțelegeri, scrie că ea „a dat aparență solidă și decorativă fațadei Micii Înțelegeri. Această situație a mai fost întărită și prin Conferința Statelor-Majore ale acestor țări“.

Face apoi istoricul Micii Înțelegeri, pe care o numește într'un moment „instrument al diplomației franceze“, pentru menținerea integrității tratatelor dela St. Germain, Trianon și Neuilly. Adaugă în continuare că „România, ca și Polonia, forma un cordon sanitar între Rusia și vestul Europei, pe vremea când influența germană era inexistentă, iar Italia era ocupată cu consolidarea fascismului. Azi însă, când echilibrul de forțe s'a schimbat prin faptul că Polonia nu mai este în sfera politicii franceze, iar Franța a încheiat un pact cu Rusia, existența cordonului sanitar e înlăturată“.

„România, continuă autorul, are în mod oficial o singură politică externă, aceea a Micii Înțelegeri și ea aliată a Franței. Vizita d-lui Beneș și a Prințului Paul la București, precedată de aceea a generalului Franchet d'Espèray, a avut scopul de a dovedi acest lucru, dar lumea bine informată din România nu este convinsă că totul este atât de simplu.

Observă că România se opune revizuirii și înarmărilor Ungariei, precum și restaurării Habsburgilor, dar „rămâne de văzut dacă Mica Înțelegere va fi în stare să împiedece toate acestea“. E de părere că o acțiune militară din partea Micii Înțelegeri, însemnează războiu.

E de părere că România se găsește în situația de a alege între trei probabilități: 1) Să meargă alături de Franța, cu Rusia și Cehoslovacia; 2) sau numai cu Franța contra Rusiei la răsărit sau, 3) neutralitatea; dar aceasta din urmă alternativă ar fi numai temporară fiind ceva imposibil“.

Incheie, arătând că influența germană în răsărit este reală, deși partidele de stânga o exagerează.

Presa iugoslavă.

Ziarul POLITIKA din 22 Iunie anunță din Petrograd că comisiunea mixtă româno-iugoslavă, întrunită în acest oraș, și-a terminat lucrările cu privire la aplicarea convențiilor încheiate între România și Iugoslavia în 1933.

„In fruntea delegației române se află d. Bileiurescu, directorul secției juridice din Ministerul de Afaceri Străine, iar în fruntea delegației iugoslave a fost d. Milankovici, director adjunct al serviciului consular din Ministerul Afacerilor Străine.

„Toate lucrările s'au făcut în spiritul convenției priuitoare la regimul bunurilor în regiunea de frontieră, potrivit reformei agrare din Iugoslavia și România“.

BISERICA

Presa engleză.

THE CHURCH OF ENGLAND NEWSPAPER aduce știrea că I. P. S. S. Patriarhul României, a acceptat invitația Arhiepiscopului de Canterbury, ca să-l viziteze în mod oficial.

„I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea al României, scrie ziarul, va sta în Anglia ultima săptămână din Iunie, în cursul căreia va fi oaspetele Arhiepiscopului la Lombith Palace. Printre angajamentele pe care I. P. S. S. Patriarhul le are de îndeplinit este și un prony public, întocmit de Clubul Nikaeov pentru Joi 2 Iulie“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

BIRMINGHAM POST din 11 Iunie publică sub titlul de mai sus o dare de seamă din care reiese că industrializarea României înaintează cu pași repezi. Constată că tendința cea mai de văzută este ca materialul brut din România să se manufactureze chiar în țară, „România încercând în felul acesta să devie independentă de alte țări“. De asemenea s'a dat un înbold puternic industriei textile prin încurajarea guvernului pentru lucrarea lânii indigene făcând comenzi oficiale.

„Majoritatea noilor fabrici din industria textilă, adaugă ziarul, sunt toreătorii, cum ar fi acelea construite de societățile Munca, Filcom și Cucerini în București. Societatea „Munca“ și-a întocmit fabrica cu 16 mii fuse din Germania, și în curând se va construi în județul Ialomița o fabrică de tors inul cu capital german.

„O altă fabrică de tors cânepă se va construi la Arad. Majoritatea mașinării importată din Germania este pentru uzul industriei textile. În alte ramuri, Societatea „Mica“ produce acum nitroglicerina, nitrogen și dinamită și este în tratative cu Societatea „I. G. Farben“, pentru înființarea industriei vâpselilor în România. De asemenea fabrica de ulei vegetal „Hermes“ a semnat un contract cu „Farben Industrie“, pentru o fabrică de produse chimice, iar Societatea „Industria Sârmei“ a importat mașinării în valoare de 80 milioane lei pentru lucrarea cablurilor electrice“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa italiană.

Revista italiană LE LINGUE ESTERE, care apare la Milano, în numărul său din 1 Iunie, publică un lung articol semnat de d. prof. Gino Luigi dela Universitatea din Milano, articol intitulat „Românii: în nume originea“. Autorul scrie între altele că:

„Niciun Italian nu poate nega simțământul de plăcere pe care îl are atunci când intră în România. Țăranii români sunt veseli, vorbăreți, ageri; vorba lor ușoară și iute amintește un dialect italian, așa că un italian are impresia de a fi acasă la el“.

După ce face un istoric al originii românilor, autorul descrie câteva faze mai importante din istoria României, conchizând că „Românii au tot dreptul să revendice locul lor între popoarele de gintă latină“.

Presa franceză.

LE FIGARO din 15 Iunie, publică o dare de seamă a criticului său muzical, despre un concert care a avut loc la Paris și al cărui program a fost consacrat în întregime operei maestrului Enescu.

„Toate operele executate, constată articolul, sunt de compoziție recentă. Ele procedează din ceea ce am putea numi ultima fază creatoare a maestrului Oedipe: epocă de reculegere, de concentrare, în care toate elementele talântului: daruri ale naturii, calități câștigate, virtuozitate, sensibilitate, sentiment al formei și forță a teh-

nicei, se purifică, și se topește într'un mod nou de a exprima o gândire din ce în ce mai independentă de formulele obișnuite ale discursului muzical“.

DIVERSE

Presa sudamericană

Numeroase ziare din America-de-Sud au publicat, cu ocazia sărbătoririi zilei de 10 Mai, numeroase corespondențe, articole, dări de seamă, însoțite de fotografii.

Marele cotidian LA NACION din Buenos-Aires, între altele, scrie că:

„M. S. Regele Carol și Principele Mihai au fost obiectul unor nesfârșite aclamații din partea întregii populații“.

De asemenea LOS DIARIOS din Santiago, scrie că:

„Cu ocazia aniversării a 58 ani de independență, întreg poporul român a sărbătorit această zi cu un deosebit entuziasm“.

Apoi, între altele, adaugă:

„Timp de secole acest nobil popor de origine latină a avut de suferit de pe urma invaziilor barbarilor, care

veneau să prade bogatele teritorii ale Munteniei și Moldovei.

„De abia la mijlocul secolului al 19-lea, în urma războiului ruso-turc, România reuși să-și ia forma ei actuală, liberându-se pentru totdeauna de invazii și de influența slavă. În urma războiului mondial, România obține frontierele sale naturale“.

Presa italiană.

Ziarul CORRIERE MERCANTILE, care apare la Genova, publică în numărul său din 19 Iunie un articol, intitulat „Obiceiuri de nuntă în Europa Sud-Orientală“, în care scrie că „în timp ce în Europa Centrală și Occidentală, căsătoria a fost redusă la o ceremonie rece, în partea Sud-Orientală a Europei, sărbătoarea căsătoriei păstrează încă naivitatea primitivă cu multe obiceiuri interesante prin însemnătatea lor simbolică“.

După ce povestește câteva obiceiuri sârbești și ungurești, autorul, ocupându-se de căsătoria la români, scrie:

„Căsătoria la români nu este un măr pe care să-l muști mai întâiu și apoi să-l arunci dacă nu-ți place. Incheierea unei căsătorii este o chestiune care trebuie bine cântărită. De obicei români se căsătorește între 25—30 ani“.

Autorul redă apoi obiceiurile logodnei și căsătoriei studiate de el în satele românești.

MICA ÎNTELEGERE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Presa engleză.

FINANCIAL TIMES din 15 Iunie a publicat un supliment de 80 de pagini, dedicat țărilor Micii Înțelegeri și cuprinzând numeroase articole ale oamenilor de Stat și ale persoanelor proeminente din viața politică și economică a acestor trei țări, precum și mai multe articole semnate de ziaristi englezi dintre cei mai reputați.

Importanța acestei lucrări pentru Statele Micii Înțelegeri și în special pentru România se poate observa imediat dintr'o singură privire asupra tablei de materii și a listei distinșilor colaboratori care au contribuit la această lucrare. Relevăm între altele, articolul d-lui ministru N. Titulescu, despre „Insemnătatea politică a Micii Înțelegeri“.

Un alt articol important e al d-rului M. Follick, Ph. D., F. R. G. S., despre „Chestiunea minorităților“, arătând că în sfera respectivă a patrimoniilor Micii Înțelegeri sub regimul postbelic se observă o importantă ameliorare a situației.

D. Kamil Krofta, ministrul afacerilor străine al Cehoslovaciei, contribuie cu un articol despre „Ridicarea și dezvoltarea Micii Înțelegeri“, arătând că această organizație politică a servit la asigurarea liniștii interne pentru opera de reconstrucție.

Urmează articolul d-lui Milan Stoiadinovici, ministrul de externe al Iugoslaviei, care scoate în evidență că „în ciuda crizei mondiale comerțul dintre cele trei națiuni a crescut și că Mica Înțelegere este un pact regional exemplar de însemnătate politică, economică și internațională“.

În paginile speciale consacrate României găsim articolul d-lui ministru de finanțe Victor Antonescu, o contribuție viguroasă în care se subliniază străduințele încoronate de succes ale Statelor Micii Înțelegeri pentru a realiza echilibrul bugetar prin adaptarea cheltuielilor

la veniturile reduse ale timpurilor, spre a se putea ajunge la restaurarea economiei naționale.

D. Mitiță Constantinescu, guvernatorul Băncii Naționale a României, contribuie cu un articol despre „Problema transferului plăților în România“, arătând eforturile țării spre a-și procura mijloacele de transfer pentru a putea face față obligațiilor ei internaționale, punând în adevărata lui lumină sistemul internațional de compensații (Clearing House), singurul care a cauzat lipsa de valută.

Situația și viitorul industriei petrolifere din România, este descrisă cu date statistice de d. C. Osiceanu; iar d. Grigore Gafencu, senator și fost subsecretar de Stat, contribuie cu un articol despre „plăcutele raporturi comerciale care leagă Marea Britanie de România“.

Organizația turistică a Micii Înțelegeri formează subiectul unui articol al d-lui Sergiu Dumitriu, în care expune necesitatea unui sistem chibzuit de propagandă a celor trei State.

D. Al. Bădăuță descrie individualitatea turistică a României și marea diversitate a priveliștelor, care fac ca o călătorie prin România să fie o succesiune fermecătoare de momente și aspecte neașteptate; iar frumusețea și pitorescul priveliștelor, precum și forța plastică și ingeniozitatea creatoare populară românească compensează lipsa eventuală de confort mulțumind chiar pe cel mai exigent turist“.

D. Mircea Libros semnează un articol despre exploatarea forestieră și rolul acestei industrii în economia națională. D-sa dovedește cu date statistice că industria forestieră oferă condiții dintre cele mai bune pentru plasarea capitalurilor, formând unul dintre exporturile principale naționale.

D. dr. I. Costinescu, ministrul comerțului și industriei, României, contribuie cu un interesant articol despre „Completa libertate a transacțiilor valutare și comerciale anglo-române, care ar fi soluția naturală a raporturilor economice dintre State, eliminând necesitatea intervenției guvernelor respective. D-sa scrie, între altele:

„Cunosc vieța economică aproape a tuturor țărilor din Europa. Totuși, n'am găsit nicăeri posibilități ca acelea care se pot întâlni în România din punct de vedere al ieftinătății traiului. Toți străini care au vizitat România din când în când au plecat cu impresia că în această țară se trăește mai ușor și mai ieftin ca oriunde“.

TIMES din 18 Iunie, ocupându-se de conferința șefilor Statelor majore ale Statelor din Mica Înțelegere, scrie următoarele:

„Șefii Statelor majore ai Statelor din Mica Înțelegere se întrunesc periodic, dar actualei conferințe i se acordă mai multă importanță ca de obicei, deoarece a urmat imediat după întvederea dela București, dintre șefii celor trei puteri care formează Mica Înțelegere. S'a raportat că s'a ajuns la o înțelegere completă în toate chestiunile militare privitoare la cele trei țări“.

Presa franceză.

LE TEMPS din 19 Iunie, publică, în legătură cu intrunirea la București a celor trei șefi de Stat ai Micii Înțelegeri, următorul articol al corespondentului său în România:

„Toată lumea este de acord aci pentru a atribui vizitei primului Paul și a președintelui Beneș la București, o semnificație politică a cărei efecte nu vor întârzia a fi resimțite în discuția viitoare a problemelor Europei Centrale și mai ales a reformei pactului Societății Națiunilor.

„Se poate afirma, pe de altă parte că această vizită a avut de pe acum, asupra opiniei românești, o repercusiune din cele mai ferocite. Unele organe de presă au subliniat că acțiunea propagandei antifranceze a fost suprimată și oarecum paralizată de această manifestare strălucită de strânsă solidaritate, această comunitate de vederi, unind România credincioaselor ei aliate.

„Nu s'ar putea îndeajuns insista, seriu aceleași Ziare, asupra dibăciei și supleței metodei de pătrundere germană în Sud-Estul Europei și în deosebi în România.

„Dacă în alte țări această metodă tinde să sdruncine convingerile clasei conducătoare și acelea ale oamenilor politicii de frunte, în România agenții politicii hitleriste știu prea bine că o asemenea procedură nu poate da roade.

„Când direcția politicii externe a unei țări este încredințată ca în România, dela războiu încoace, unor mâini atât de leale ca acelea ale unui Ion Brătianu, unui Take Ionescu, unui Nicolae Titulescu, când această politică a primit întreaga adeziune a tuturor acelor care au contribuit să guverneze până astăzi Statul român, acțiunea de a vro' dintrodată schimbarea ei radicală nu poate fi decât zadarnică.

„Poporul român a văzut pe Suveranul Său, simbol viu al destinului națiunii, dând o formă concretă statorniciei politicii externe a României, atunci când a afirmat odată mai mult, acea frăție indisolubilă, care leagă viitorul României de cel al Iugoslaviei și al Cehoslovaciei.

„Această pildă înălțătoare creează o impresie de permanență. Nimic nu va fi schimbat nici între țările Micii Înțelegeri, nici între aceste țări și națiunea franceză“.

L'HUMANITE din 18 Iunie scrie:

„Ne imaginăm îngrijorarea Statelor Micii Înțelegeri, care vizează atât de direct amenințările de sdruncinarea teritorială și politică. Ele așteaptă, pentru a se liniști, să

audă cuvântul Franței. Ele așteaptă ca Franța să exprime clar în domeniul sancțiunilor ca și în celelalte, că, întreaga politică este subordonată preocupării de a paraliza întreprinderile de agresiune.

„Să presupunem că aceste popoare ar fi decepționate în speranțele lor. Ce se va întâmpla? Nu e oare evident că cea mai mare parte dintre ele ar căuta o contra-asigurare din partea Germaniei hitleriste?

„Uitat-am oare recentele manifestații din România, din Iugoslavia și din Cehoslovacia? Putem crede că turneul Balcanic al d-lui Schacht, să fie fără nici un raport cu nărea întreprindere musoliniană? Ne putem rerevra să asigurăm succesul acestei întreprinderi?

„In orice caz, trebuie să vorbim, trebuie să așteptăm. Franța Frontului Popular are această datorie înainte de oricare alta. Ea nu poate, ea nu trebuie să nu-și îndeplinească această datorie.

JOURNAL D'ALSACE-LORRAINE din 10 Iunie scrie, în legătură cu convorbirile dela București:

„Concepută ca o asigurare contra tendințelor revizioniste maghiare și bulgare, cursul evenimentelor a extins în mod considerabil răspunderea Micii Înțelegeri. Ea a trebuit să ia poziție în chestiunile rezervate altă dată marilor puteri. Perioada lichidării monarhiei habsburgice fiind închiată, o fază constructivă i-a succedat.

Importă astăzi de a găsi o soluție care să nu fie negativă. Praga, Bucureștiul și Belgradul, își dau seama de necesitatea de a stabili în afară de ingerința marilor puteri, marile linii ale unei politici strict dunărene inter-pares.

Astfel s'ovnurile care au întovărășit recentele convorbiri între d-nii Schuschnigg și Mussolini, importanța treptată a știrilor despre o viitoare restaurare la Viena, și la Budapesta, îngrijorează pe șefii celor trei State.

„Soarta Austriei ar tinde să fie rezolvată între marile puteri, cu excluderea celor interesați. Contra acestei eventualități se opun cercurile Micii-Înțelegeri.

Șefii de Stat, întruniți la București, au accentuat principiul egalității națiunilor și principiul solidarității dunărene. Ei vor să fie chemați să delibereze asupra oricărei propuneri care direct sau indirect ar veni în atingere cu bazinul Dunării.

„Ei se vor alătura ori cărei mari puteri dispusă să admită acest punct de vedere, și să apere statutul teritorial. Ei vor rămâne în afară de orice regrupare urmărind alte țeluri și se vor împotrivi prin toate mijloacele în puterea lor, contra unor tentative, precum restaurarea Habsburgilor și Anschlussul, care ar pune în joc echilibrul însuși al Europei Centrale“.

Presa greacă.

Cotidianul atenian KATHIMERINI din 8 Iunie scrie:

„Rezultatele întâlnirii șefilor celor trei State ale Micii Înțelegeri la București, constituie, în neliștea și nesiguranta situației internaționale, un factor de stabilitate și atașament față de acele obligații pe care le impune apărarea păcii în această regiune a Europei.

„Impresia generală este că atât Mica Înțelegere, cât și Înțelegerea Balcanică, nu se vor îndepărta câtuși de puțin de acele principii de bază pe care se sprijină Pactul Societății Națiunilor, și că în susținerea acestui Pact, cele două grupări de alianță, păstrând fiecare independența sa, se vor găsi din punct de vedere diplomatic, alături dintr'o ineluctabilă necesitate. Iar ceea ce se deduce din convorbirile dela București, este faptul că coaliția Micii Înțelegeri, despre a cărei soliditate s'au spus atâtea, păstrează coeziunea sa solidă spre fericirea echilibrului din Europa Centrală“.

Ziarul PROIA din 10 Iunie, într'un articol de fond, ocupându-se de aceeași chestiune, scrie între altele:

„S'a comunicat oficial că a domnit o absolută identitate de vederi asupra tuturor chestiunilor, fără excepție, și că prin urmare s'a stabilit și o absolută comunitate de acțiune. Iar după informațiuni, care pot fi crezute, Mica Înțelegere a hotărât să se opună restaurării Habsburgilor, să se împotrivescă cu forța armată, împotriva oricărei tentative de schimbare a Statu quo-ului teritorial din Europa Centrală, și să stea alături de Franța și Anglia, în chestiunile care privesc Pactul dela Locarno.

„Aceste hotărâri — încheie PROIA — constituie un clar, extrem de clar, răspuns Romei și pregătirilor ei. Dovada atât de categorică a deplinei coeziuni și solidarității a Micii Înțelegeri, întărește pe de altă parte, atitudinea Angliei și Franței la Geneva.

„Care va fi atitudinea Romei după hotărârile dela București, se va vedea în zilele ce vor urma, zile care, după cum se prevestește, vor fi dintre cele mai critice din câte a cunoscut Europa după sfârșitul războiului mondial“.

Presă iugoslavă.

L'ECHO DE BELGRADE din 17 Iunie, publică sub titlul „Instabilitatea Europei și hotărârea Micii Înțelegeri“ următorul articol al d-lui Jean Bourgoïn:

„In mijlocul nedumeririi generale, alianța României, a Cehoslovaciei și a Iugoslaviei, este poate singura entitate cu Înțelegerile Baltice, care știe de unde pornește și unde merge. Dar în jurul ei, totul este supus îndoielii. Privitor la politica marilor puteri occidentale, Mica Înțelegere nu a încetat de a afirma ca un postulat, că colaborarea Franței și a Marii-Britanii, era garanția echilibrului european. Colaborarea între Londra și Paris, va fi ea restabilită, prin guvernul socialist al d-lui Léon Blum?

„Aceasta este secretul viitorului. Față de unele probleme, a căror soluție nu mai suferă întârziere, Mica Înțelegere așteaptă din partea Franței și a Angliei adoptarea uni poziții fără echivoc.

„Proiectul unui pact de ne-agresiune și de asistență mutuală, pe care d. Eden îl propune Berlinului, pentru a înlocui acordurile dela Locarno, va lăsa el fără acoperire țările din Europa Centrală, sub pretextul de a garanta la Vest, cu fruntariile Franței și ale Belgiei, siguranța Angliei?

„Această chestiune și altele, interesează Mica Înțelegere în măsura în care ele nu aduc atingere echilibrului european. Dar acele trei State, se vor feri în această privință să ia o inițiativă, care să depășească sfera competenței lor. In schimb, în vasta zonă a Europei Centrale, ele înțeleg să rămână stăpâne pe soarta lor, cu certitudinea de a nu fi înșelate.

„Această grijă domină politica Statelor mici, și de importanță mijlocie. Ea a inspirat strălucita manifestare de solidaritate a celor trei Șefi de State ai Micii Înțelegeri.

„Față de instabilitatea generală a căror efecte sunt resimțite de el, Statele Europei Centrale și Balcanice, iau tot mai mult conștiința forței ce o reprezintă. Astfel ele afirmă independența lor, în sensul unei autonomii a relațiilor lor externe, în raport cu marile puteri și prin revendicarea dreptului la egalitate“.

Ziarul POLITIKA din 21 Iunie, publică declarațiile care i-au fost făcute de d. Milan Hodza, președintele consiliului cehoslovac, asupra conferinței experților economici ai Micii Înțelegeri, care se ține acum la Praga.

D. Hodza a declarat, între altele, că este vorba, în primul rând, de a se consolida și de a se lărgi relațiile comerciale și politice între Statele Micii Înțelegeri, astfel

încât să se poată începe, când situația va fi favorabilă, negocieri în vederea unui acord cu Statele care au semnat acordurile dela Roma și cu Germania.

Președintele consiliului a amintit apoi că o centrală comercială va fi creată în curând la Praga și că ea va fi pusă în slujba sporirii potențialului economic al Micii Înțelegeri.

„Trebue să fim pătrunși, a încheiat d-sa, că noi nu suntem numai trei țări cu câte 19, 15 și 16 milioane de locuitori, ci un bloc regional impunător, având 50 de milioane de locuitori, care au aceleași interese și urmăresc aceleași scopuri“.

Presă elvețiană.

NEUE ZURCHER ZEITUNG cu data de 17 Iunie scrie într'o corespondență din Viena, cu privire la convorbirile Statelor-majore ale Micii Înțelegeri:

„Cum după eșuarea principiului securității colective, Statele răsăritene sunt partizane ale apărării personale, urmează să se pună în armonie — în concordanță cu deciziunile dela Belgrad, convorbirile șefilor de Stat ai Micii Înțelegeri, — măsurile de apărare ale celor trei State.

„Lucrul acesta este necesar din cauza schimbării constelațiunii internaționale, înarmarea Germaniei, intercalarea Rusiei în sistemul de alianță francez, etc.

„Se vorbește de o adaptare reciprocă a apărării Statului, care să meargă chiar până la un plan de apărare comun.

„Se mai discută problemele care s'ar pune Statelor-majore ale Micii Înțelegeri în cazul unei înarmări grabnice a Ungariei și o anulare unilaterală a clauzelor militare ale Tratatului dela Trianon. Mai este la ordinea zilei întărirea propriilor forțe.

„Importanța convorbirilor reese din faptul, că ele vor dura o săptămână întreagă“.

Presă maghiară.

In numărul din 18 Iunie, PESTER LLOYD, sub titlul „Griji de politică externă ale Micii Înțelegeri“, publică următorul articol:

„Astăzi, urmează să se termine la București, consfătuirea șefilor de Stat-major ai Statelor Micii Înțelegeri. Nu vor lipsi nici de data aceasta obișnuitele asigurări de absolută unitate de acțiune politică și militară a Micii Înțelegeri.

„Dar, cu toate asigurările de solidaritate, se recunosc problemele pentru care, dat fiind actualele stări politice în Europa, nu se poate găsi o soluțiune unitară la Praga, București și Belgrad. Ba, se poate spune astăzi, că cele mai multe din aceste probleme pot da prilej la divergențe de opinii politice în sânul Statelor partenere. Cu mare claritate s'au discutat unele din aceste probleme în ședința de ieri a Parlamentului Cehoslovac.

„Și pentru România rezultă probleme dificile din situația generală. Atâta timp cât politica țării a fost clădită clar pe alianța cu Franța și o Mică Înțelegere compactă, părea destul de simplu de a face politică externă română. Dela încheierea pactului franco-rus și ruso-cehoslovac și întărirea Germaniei, politica română trebue să aleagă între diferite posibilități“.

Presă evreiască din străinătate.

Ziarul DER MOMENT din Varșovia, cu data de 19 Iunie, ocupându-se de întrevăderea dela București, arată că viitorul Europei depinde de alianțele înjghebate în sânul Ligii Națiunilor.

„Conferința Micii Înțelegeri la București, la care au participat Regele României, Regentul Iugoslaviei și Președintele republicii Cehoslovace, urmată de conferința Statelor majoare ale acestor trei țări, a hotărât întinderea înarmărilor, după un plan comun, pentru realizarea unui front comun de apărare împotriva oricărei agresiuni de afară.

„Este încă o dovadă că e nevoie de un ajutor reciproc intensiv și sincer în caz de primejdie, și că nu mai e suficient pactul de securitate colectivă preconizat altădată când în fața noastră se ridică și se întărește împărăția lui Hitler, care cere războiu pe viață și moarte.

„Nu e de mirat că spiritul de nesiguranță domnește

acum pretutindeni și că toate țările sunt cuprinse de o adevărată fierbere de înarmare în vederea unui nou războiu de distrugere.

„Este caracteristică și Italia care a câștigat războiul în Africa, nu dezarmează; dimcontră, ea se pregătește de războiu și nu închide ochii față de primejdia unui nou conflict înarmat.

„Până când nu se va hotărî sancționarea agresorului cu arma și acordarea de ajutoare suficiente Statului nedreptățit, Europa nu va avea liniște și sabia lui Damocles va atârna mereu peste Statele mici, care vor să-și păstreze independența“.

INȚELEGEREA BALCANICĂ

Presa greacă.

LE MESSENGER D'ATHÈNES din 16 Iunie, semnând viitoarea sesiune a Consiliului Economic al Înțelegerii Balcanice, scrie:

„Intrunirea celei de a patra sesiuni a Consiliului Economic al Înțelegerii Balcanice este anunțată pentru 6 Iulie 1936 la Belgrad. Consiliul va avea să examineze precum a făcut în sesiunile precedente, chestiunile, care sunt înscrise în statutele dela Ankara, și anume colaborarea țărilor participante Pactului dela Athena în domeniul comercial, bancar, turistic și în acel al comunicațiilor. După ce constată că în toate aceste domenii progresele realizate sunt pentru moment neînsemnate, ziarul încheie:

„Admitem că în cursul unei perioade de un an și jumătate, de când Consiliul Economic s'a întrunit pentru prima dată nu se putea face mai mult în cadrul unei înțelegeri regionale a cărei alcătuire a fost determinată de necesitatea politică.

„Totuși, ar fi de dorit ca Consiliul Economic să activeze lucrările sale spre rezultate concrete, fără de care ar risca să descurajeze opinia publică a celor patru țări care, deoarece s'au solidarizat în opera de pace, au îndatorirea să intensifice eforturile lor spre propășirea economică“.

Ziarele din 18 Iunie relevă faptul semnării statutelor alcătuite de presa Înțelegerii Balcanice.

ELEFTHERON VIMA scrie: „Desigur că semnarea statutelor nu va modifica atitudinea presei fiecăruia din aceste State față de altele, din moment ce spiritul de cooperare domnește încă de multă vreme în presa balcanică, în direcția unei bune înțelegeri, dar este neîndoiește că va da mai mult trup acestui spirit, prin colaborarea mai sistematică a ziarelor și prin prezentarea acestei uniuni de presă, ca un factor important pentru interesele comune în Balcani și în Europa“.

Presa italiană.

Ziarele LA NAZIONE, OTTOBRE, IL POPOLO DI SICILIA, LA GAZZETTA, cu data de 13 Iunie, publică corespondențe din Viena și București, asupra declarațiilor d-lui Titulescu făcute cu ocazia conferinței presei Înțelegerii Balcanice. „D. Titulescu a reafirmat solidaritatea conferinței balcanice cu Mica Înțelegere, spunând că Înțelegerea Balcanică dorește prietenie cu toate marile puteri și printre acestea și cu Italia“. D. sa a declarat: „Noi suntem gata să dăm fiecărei dintre aceste puteri proba concretă a sincerei noastre dorințe de a trăi în pace și amicitie cu ele“. D. Titulescu a adăugat apoi că aceasta nu trebuie să facă pe nimeni să creadă că se renunță la egalitatea Statelor ca principiu fundamental al dreptului suveran de a dispune fiecare de propria-i soartă și de a nu accepta deciziuni impuse de alții“.

CONFERINȚA DELA MONTREUX

Presa franceză.

In editorialul din 22 Iunie, LE TEMPS, se ocupă de Conferința Strâmtoarelor, chemată să discute și să stabilească o nouă convenție privitoare la regimul Dardanelor și Bosforului, în locul celei încheiate la Lausanne în 1923.

Ziarul arată pe larg motivele care au fost invocate de guvernul turc, pentru a cere modificarea regimului strâmtoarelor, între care cel mai de seamă este argumentul că vechiul tratat nu mai este în măsură, în condițiile internaționale actuale, să garanteze securitatea Turciei.

„Pentru toate aceste motive, scrie LE TEMPS, guvernul dela Ankara, revendică pentru Turcia, suprimarea servituții militare, care mărginește suveranitatea ei în regiunea strâmtoarelor și dreptul de a veghea asupra propriei sale securități.

„Chestiunea astfel cum este pusă de turci poate fi rezolvată în condițiuni care ar salvarda toate legitimele interese în cauză, odată ce libera navigație în strâmtoari este garantată.

„Trebuie să constatăm că guvernul turec a acționat în circumstanță cu cea mai mare lealitate și a procedat

cât se poate de regulat. El n'a plasat puterile interesate în fața unui fapt îndeplinit. El s'a adresat pe calea diplomatică puterilor semnatare ale tratatului din 1923, invocând, cu sprijinul tezei sale, argumente de drept și de fapt, greu de înlăturat, fără a se consimți discutarea lor“.

Ziarul relevă apoi absența Italiei dela această conferință, absență datorită liniei de conduită pe care a adoptat-o de a nu lua parte la nicio negociere internațională, atât timp cât i se va aplica sancțiuni.

„Principalul inconvenient, încheie LE TEMPS, al absenței momentane a Italiei dela Conferința dela Montreux, provine din faptul că obiectul acestei conferințe trebuie să conducă în mod logic la punerea problemei eventualei încheieri a unui pact mediteranean, care ar fi unul din elementele esențiale a oricărui sistem de securitate colectivă pentru Europa. Ori, nu este posibil un acord mediteranean, oricât de strict limitat, fără concursul activ al Italiei“.

LE FIGARO, sub semnătura d-lui Wladimir d'Ormesson, scrie între altele:

„Nu este atât în joc chestiunea remilitarizării strâmtorilor, cât poziția Turciei în încercătura europeană sau mai exact, în încercătura mediteraneană. Ce va face ea în caz de conflict? E de ajuns să privim harta pentru a ne da seama de importanța acestei chestiuni: Mica Înțelegeră are nevoie de Constanța și de „plămânul“ Dardanelor. Anglia este nevoită să-și găsească securitatea în insulele și pe coastele turcești. Petrolul din Caucaz trebuie să poată trece liber Strâmtorile. Și noi, înși-ne suntem aliații Micii Înțelegeri și suntem stabiliți și în Siria...“

„Astfel, sub aspectul ei tehnic (foarte secundar), Conferința dela Montreux, conținea o considerabilă problemă politică, problema echilibrului forțelor și securității în Mediterană. Nu este vorba atunci decât de o prefață“, încheie d. d'Ormesson.

În aceeași chestiune LE RÉPUBLIQUE scrie:

„Cererea guvernului turc este prezentată la Montreux în condițiuni foarte favorabile. Ea a fost întâmpinată favorabil și de celelalte State balcanice, de Franța și de Uniunea Sovietică. Nu credem că Japonia va avea multe obiecțiuni de făcut. Anglia nu mai are aceleași motive că în trecut, pentru a se opune.

„Rămâne Italia, care, în lipsa ei poate ar voi totuși să pună condiții adeziunii ei. Dar ea simte că n'ar câștiga nimic să încerce să întârzie o revizuire care, e cert, nu va putea fi împiedecată.

„Aceasta e de ajuns, încheie ziarul, să putem crede de pe acum că Turcia va obține ușor câștig de cauză la Montreux“.

Presă engleză.

Corespondentul diplomatic al ziarului MANCHESTER GUARDIAN scrie la 19 Iunie un articol referitor la Conferința dela Montreux, spunând între altele:

„Se crede aci la Londra că nu va fi mare greutate spre a se ajunge la o înțelegere la conferința care se deschide luni 22 Iunie la Montreux, pentru a discuta reformativarea Dardanelor... Se mai speră că Turcia nu va insista la excluderea absolută a vaselor de războiu care nu sunt turcești“.

Ziarul constată mai departe că raporturile anglo-turce sunt excelente și adaugă:

„În cursul recente crize mediteranene, asistența mutuală dintre Marea Britanie și Turcia a fost garantată

fără cea mai mică dificultate în măsura art. 16 din Convenant.

„Păreră care domnește aci este că Turcia, cerând revizuirea convenției strâmtorilor, a făcut nu numai o cerere rezonabilă, dar a dat și un exemplu în același timp, încercând să obțină revizuirea prin metode pașnice nu prin mijlocul faptului împlinit“.

DAILY MAIL din 22 Iunie își arată convingerea că discuțiile care se țin la Conferința dela Montreux, vor avea un mare efect asupra viitorului Europei.

TIMES, cu aceeași dată, este convins că în circumstanțele generale actuale, nu se vor ivi greutăți cu adevărat mari în calea Turciei, mai ales că Anglia a fost cât se poate de favorabil impresionată prin procedeele Turciei de a folosi la ridicarea chestiunii metoda diplomatică obișnuită, în loc de a confrunța pe semnatarii tratatului cu faptul îndeplinit al unei lovături de Stat.

Același ziar publică și un articol de fond referitor la chestiunea reformativării Dardanelor în care, după ce face istoricul Tratatului dela Lausanne și amintește de cererea anterioară a Turciei în această privință, justifică cererea de astă dată a Turciei ca acceptabilă, dar cere ca guvernul să studieze amănunțit chestiunea.

MANCHESTER GUARDIAN studiază posibilitățile de reușită a Turciei, făcând darecare mici rezerve, deși spune lămurit că guvernul Angliei ca și toate puterile interesate, „nu au de făcut obiecțiuni în principiu, la cererea justă a Turciei“.

MORNING POST arată în articolul de fond respectiv importanța conferinței. Susține în principiu cererea Turciei, căreia adaugă ziarul, „trebuie să se acorde tot meritul cuvenit pentru demonstrația de bună credință, făcută într'un timp când violarea tratatelor a devenit o formă obișnuită“.

Ziarele din 23 Iunie accentuează extraordinara solidaritate a Statelor din Înțelegerea Balcanică, evidențiată încăodată cu prilejul conferinței dela Montreux.

„Cel mai interesant aspect al conferinței — scrie NEWS CHRONICLE, — a fost unanimitatea și solidaritatea Înțelegerii Balcanice și a Micii Înțelegeri, care au profitat de ocazie pentru a demonstra lumii completa identitate de vederi. D. Titulescu a vorbit de legăturile dintre România și Turcia, spunând că securitatea Turciei înseamnă securitatea României“.

TIMES, subliniază cuvintele rostite de d. Titulescu: *Respectul pentru angajamentele internaționale devine cu atât mai prețios, cu cât este mai rar*, „Dacă un Stat care a urmat această metodă, — adaugă ziarul, — ar întâmpina un refuz întru satisfacerea cererilor sale, atunci s'ar da o lovitură însăși procedurii regulate. Strâmtorile sunt irima Turciei, dar și plămânul României“.

Presă italiană.

Toate ziarele din 23 Iunie publică corespondențe din Montreux, asupra conferinței Dardanelor.

Ziarul STAMPA, scrie că Italia va lua parte la această conferință, imediat ce vor fi ridicate sancțiunile. Apoi adaugă:

„Perfect de acord cu propunerile turcești, d. Titulescu a declarat că dacă strâmtorile sunt pentru Turcia inima, ele sunt pentru România plămânii, ori două țări, care au în comun două organe așa de importante, nu pot fi decât amice și unite“.

Ziarul STAMPA din 23 Iunie publică, sub semnătura lui Signoretti, un articol, în care scrie că problema remilitarizării strâmtorilor este o chestiune importantă, ca de altfel toate problemele ce privesc trecătorile maritime. „Prin statutul dela Locarno se asigură tuturor națiunilor libertatea de trecere și navigație între Mediterana și Marea Neagră, ori prin cererea Turciei de revizuire a acestui tratat, totul trebuie discutat și revăzut.

„Puterile riverane ale Mării Negre nu fac nicio opoziție. Aceasta nu surprinde în ce privește Rusia, a cărei diplomatie este legată de acea țară, nici în ce privește Bulgaria, prea slabă și preocupată; surprinde însă atitudinea României care a evaluat libertatea strâmtorilor asemenea surprinde politica Angliei, care pare a fi disca cea mai mare garanție a sa, față de flota rusă. De pusă să abandoneze ceea ce se părea a fi punctul tare, nu numai al politicii sale mediteraniene ci și asiatic. Toate aceste lucruri ilogice se explică numai prin faptul că Turcia ar fi justificat cererea sa arătând existența unei amenințări de războiu în Mediterana“.

Presa elvețiană.

Intr'un articol intitulat „Subt semnul respectării hotarelor“, JOURNAL DES NATIONS, din 23 Iunie, scrie:

„Conferința Strâmtorilor va fi fost inspirată, chiar dela început de către un avânt de puternic idealism pe care marele „patriot al comunității internaționale“ N. Titulescu, a știut să-i aducă ea forță reală și constructivă.

„Pe pământul elvețian, unde toți acei care voiesc domina dreptului, sunt chemați „să învețe, să organizeze și să fortifice“ patriotismul comunității internaționale. Turcia a dat prima pildă de corectitudine leală, prin mijloacele contractuale de dispoziții, după părerea ei, din cale afară de oneroase.

Pe pământul elvețian, unde axioma Europei democratice și pacifice — „Federalism sau anarhie“ — trăiește prin aplicarea zilnică, forța solidarității regionale, s'a făcut ascultată în apărarea dreptului, pentru apărarea pacturilor.

Din primul moment al Conferinței, repudiile unilaterale, faptele îndeplinite, acțiunile incompatibile cu legea internațională au fost denunțate.

„N'am putea admite să se facă caz de „veleități de interese egoiste cu tendință de legiferare“, sau să se declare că nu se mai aplică legea pentru ea să se poată apoi imagina că ea nu mai există. Micile State care sunt șira spinării a Ligii Națiunilor, a operei colective, au dat, ieri, pe pământul elvețian, această lecție simbolică, pentru cei mari, pentru toți acei care au pierdut memoria, în ajunul acestei a 26-a Adunare a Societății Națiunilor, care îi va însemna sfârșitul dacă lecția nu este înțeleasă.

„Credința în contracte iese întărită din prima zi a Conferinței Strâmtorilor. Legea poate mereu fi adoptată cu condiție ca acest lucru să se facă pe calea unui consimțământ mutual.

„N'am putea să nu parafrăzăm admirabilul discurs al d-lui N. Titulescu, comentând această primă zi, Conferința Strâmtorilor va aduce Turciei succes și dreptate“.

Apoi JOURNAL DES NATIONS, publică în extenso, alături discursul ce deschide a Conferinței, pronunțat de către d-l Motta, președintele Confederației Elvețiene, care a avut și președinția de onoare a întrunirii dela Montreux, cât și discursurile d-lor: Rüstü Arras, N. Ti-

tulescu, precum și sensul cuvântărilor d-lor Stanhope (Anglia), Paul Boncour (Franța), Litvinov U. R. S. S.), Politis Grecia), și Soubbotitch (Iugoslavia).

Presa iugoslavă.

Ocupându-se de conferința dela Montreux, ziarul Iugoslav publică numeroase corespondențe din Montreux, cu dări de seamă și cu comentarii asupra lucrărilor conferinței.

Astfel POLITICA din 23 Iunie publică o corespondență din Montreux, în care, după ce face o amănunțită dare de seamă, subliniază lipsa delegatului Italiei.

În continuare se ocupă de deschiderea lucrărilor, reproduce discursul d-lui Rüstü Arras, inițiatorul convocării conferinței dela Montreux, precum și textul notei italiene, înmănată ministrului de externe turc, prin care ea comunică că se va pronunța asupra cererii Turciei, după convocarea consiliului Societății Națiunilor. La sfârșit, ziarul reproduce comentarii din presele: engleză, italiană și franceză.

NOVASTI (Zagreb) din 23 Iunie, publică sub titlul „Montreux“, un lung articol, în care scrie între altele:

„Această conferință a fost convocată din inițiativa Turciei, pentru a încerca posibilitatea revizuirii unor puncte ale convenției din 1923 și în special a paragrafelor 4—9, ce se referă la demilitarizarea Dardanelor și strâmtorilor din Marmara și Egee.

„Turcia niciodată nu a fost cu totul mulțumită de regimul creat în Dardanele după 1923.

„După denunțarea pactului dela Locarno și Versailles, Turcia a căutat să obțină revizuirea acestei convenții“.

În continuare, ziarul face istoricul problemei Dardanelor, începând din anul 1798, când s'a încheiat prima convenție ruso-turcă, până la 1923, data când s'a încheiat convenția dela Lausanne.

„Turcia a consimțit la trecerea liberă prin Dardanele, însă din prima zi a aplicării convenției a căutat să se opună clauzelor privitoare la demilitarizarea Dardanelor și a Bosforului, care era privită ca o știrbire a dreptului său de suveranitate și ca o amenințare pentru securitatea Turciei.

„După intrarea Turciei în Societatea Națiunilor, în Iulie 1932, ea a găsit la Geneva ocazia spre a-și exprima doleanțele în legătură cu Dardanelele.

„În ziua de 24 Martie 1933 ea a propus, pentru prima dată, anularea paragrafului privitor la demilitarizare.

„De atunci și până la 17 Aprilie 1935, adică până la introducerea serviciului militar obligator, problema demilitarizării Dardanelor nu a mai fost ridicată.

„La data de mai sus d. Rüstü Arras a ridicat din nou chestiunea revizuirii statutului privitor la Dardanele.

„Cererea Turciei a fost sprijinită de Rusia Sovietică, însă Anglia, Franța și Italia, într'o formă violentă a respins propunerea Turciei pe motiv că Turcia de bunăvoie a semnat pactul dela Lausanne.

„Conflictul italo-abisinian a confirmat argumentele turcești asupra posibilității unui conflict în Dardanele.

„Astăzi conferința dela Montreux este chemată de a studia această problemă și totodată să examineze situația politică în legătură cu combinațiile în jurul Mediteranei.

„Montreux, conchide ziarul, poate să devie o mare etapă în desfășurarea acestui pact Mediteranian, ce a fost conceput de Marea Britanie și care este de actualitate“.

Comentând lucrările conferinței dela Montreux, ziarul VREME din 24 Iunie, scrie că, judecându-se după pregătirile făcute, chestiunea Strâmtorilor va fi rezolvită destul de lesne.

„Se pare însă, adaugă ziarul, că odată cu această problemă, vor fi ridicate și alte chestiuni. Este vorba de poziția anumitor State, după războiul din Abisinia.

„Totul ne face să credem, încheie VREME, că conferința dela Montreux va sluji să pipăie terenul pentru o viitoare apropiere între anumite State“.

Presă bulgară.

SLOVO din 22 Iunie, anunțând deschiderea conferinței dela Montreux, semnaleză lipsa delegației italiene.

„In sferile diplomatice se speră însă, continuă ziarul, că după ridicarea sancțiunilor la actuala adunare dela Geneva, Italia va participa la conferința strâmtorilor.

„In ceea ce privește programul conferinței, el se poate rezuma la o singură problemă: revizuirea convenției strâmtorilor sau cu alte cuvinte o nouă fortificare a Dardanelelor.

„Este interesant de subliniat, scrie în concluzie ziarul, că această conferință este prima aplicare pacifică a revizuirii pactelor.

„Nu ne îndoiim că reprezentanții Statelor ce se vor aduna vor reuși să se înțeleagă dela început, fapt ce va contribui mult la însuflețirea acestei conferințe“.

Ziarul face mai departe, o dare de seamă asupra sosirii delegațiilor străine, subliniind că sosirea d-lui Titulescu este așteptată pentru ora 8 dimineața.

UTRO din 23 Iunie, publică sub titlul „Blocul Balcanic sprijină Turcia“ o corespondență specială din

Montreux, în care face o dare de seamă asupra conferinței strâmtorilor.

După ce reproduce declarația delegației bulgare, subliniază că Italia își va pronunța cuvântul după intrarea consiliului Societății Națiunilor.

In continuare ziarul publică declarațiile d-lui Rüstü Arras.

„După discursul încă a câtorva delegați, scrie ziarul, a luat cuvântul d. Titulescu, în numele Înțelegerii Balcanice și al României.

„In marele său discurs d. Titulescu a subliniat o perfectă solidaritate a Statelor pactului Balcanic cu Turcia.

Sprijinind cu multă hotărâre cererea Turciei, a rugat și pe reprezentanții altor State să fie binevoitori față de cererile Turciei“.

Presă austriacă.

NEUES WIENER TAGBLATT din 21 Iunie, sub titlul: „Problema Dardanelelor“, scrie:

„Omul bolnav dela Bosfor s'a însămătășit pe deplin sub conducerea lui Attatürk.

„Cere să i se redea pe baza dreptului internațional acea libertate, pe care creatorii tratatelor de pace o promisese lumii întregi. Cum însă această promisiune a fost transformată în contrariu, orice apel la această promisiune însemnează o grea încreștură pentru puterile învingătoare și o slăbiciune a tratatelor care sunt condamnate să se fărâme tot mai mult“.

NEUE FREIE PRESSE din 23 Iunie, publică o corespondență din Montreux, în care arată că problema care se va discuta este foarte complicată și va pricinui dificultăți marilor puteri navale.

CHESTIUNEA ABISINIEI ȘI SANCTIUNILE

Presă italiană.

Ziarul GIORNALE D'ITALIA, din 17 Iunie, publică un articol intitulat „Germania“, în care scrie că „odată încheiate socotelile cu vechiul regim de sclavie etiopiană, Italia se întoarce înspre Europa pentru a face și cu dânsa socotelile.

„Examenul va fi liniștit, moderat, pentru că Italia știe să facă deosebire între Etiopia și Europa. Aceste socoteli nu vor fi însă lipsite nici de precizie și nici de concluzii.

„Pentru această examinare, atenția Italiei se îndreaptă mai cu seamă către Germania, a cărei atitudine a fost, în greaua perioadă a luptei contra Etiopiei, prietenoasă, cinstită și curată.

„Germania nu a voit să se lase influențată de nimeni și a voit să arate spiritul său de independență care o arată valoarea sa de mare putere în Europa“.

GAZZETTA DEL POPOLO din 17 Iunie scrie că relațiile italo-germane au trecut prin multe alternative, concluzia fiind însă mereu aceeași: s'a constatat că există multe interese comune.

„Mussolini a afirmat întotdeauna că Germania este un element de echilibru în reconstruirea Europei.

„Relațiile între popoare, pentru a fi solide, trebuie să aibă ca bază comunitatea sau cel puțin nedivergența de interese.

„Recunoașterea din partea Italiei a atitudinii prietenoase a Germaniei este un act tot atât de dezinteresat cât este de spontan.

GAZZETTA DEL POPOLO din 18 Iunie, scrie că se încheie a șaptea lună a asediului economic.

„Sanctiunile au dat faliment. Rezultatul lor a fost cucerirea Etiopiei de către Italiani și falimentul Societății Națiunilor, care va trebui sau să se reînnoiască sau să moară.

„Sanctiunile nu au lovit Italia, ele au adus mizeria în Statele mici și o mare criză în țările bogate ca Franța și Belgia.

„Aceste șapte luni au fost în același timp favorabile răspândirii comunismului: Spania, Belgia și Franța, suferă de pe urma acestui fapt. Multe lucruri s'au schimbat în aceste șapte luni; un singur fapt a rămas însă neschimbat: voința de fier a Italiei de a nu ceda nici cu un milimetru în apărarea intereselor sale morale și materiale și de a nu da înapoi în fața oricărei eventualități“.

LA STAMPA din 19 Iunie, scrie că Franța este foarte nemulțumită că Anglia a voit să ia singură o decizie în loc de a face din abolirea sancțiunilor o inițiativă anglo-franceză.

„Franța crede că fiind lăsată la o parte, Anglia va fi singura care va culege beneficiul unei eventuale reluări de legături amicale cu Italia“.

Ziarul GIORNALE D'ITALIA din 20 Iunie, publică un articol sub semnătura lui Gayda, în care scrie că discursul d-lui Eden în Camera comunelor a fost primit cu multă curiozitate în Europa. Italia recunoaște că acest discurs este sincer și foarte net.

„Este un semn de forță pentru acela care își recunoaște greșelile și refuză de a persista atunci când ele devin periculoase. D. Eden a mărturisit aceste greșeli.“

„Din discursul d-lui Eden se pot fixa patru puncte și anume: recunoașterea definitivă și completă a cuceririlor italiene; recunoașterea virtuților militare și spirituale ale poporului italian; recunoașterea imposibilității unei politici care ducea la ruina economică a Statelor sancționiste și recunoașterea falimentului sancțiunilor“.

IL POPOLO D'ITALIA din 20 Iunie, publică o corespondență din Viena în care scrie că noua atitudine a politiciii engleze a produs o mare satisfacție și un simțământ de ușurare în Statele Europei Centrale și în Balcani.

„Toți spun că era timpul de a se termina cu o politică care ducea la ruina economică a Statelor sancționate“.

Presa engleză.

Chestiunea ridicării sancțiunilor a dat loc la comentariile cele mai vii în presa din Anglia, făcând și mai evidentă concepția diverselor partide politice. Pare că a fost îndeajuns ca guvernul să-și arate înclinarea în această privință pentru ca ziarele conservatoare să susție fățiș teza suprimării sancțiunilor, în timp ce opoziția acuză guvernul că a părăsit politica Ligii Națiunilor.

Astfel: DAILY HERALD din 16 Iunie, aduce acuzații guvernului că a trădat Liga Națiunilor.

DAILY EXPRES, din aceeași zi, fără a ataca Liga pe care a susținut-o și mai înainte, aduce laude d-lui Neville Chamberlain, spunând că d-sa „este ministrul care a avut cel mai mare succes în guvernul național de astăzi, făcând mai mult ca oricare membru al cabinetului pentru a-i susține situația și pentru a repara greșelile comise de unii din colegii săi“.

DAILY MAIL publică un articol al directorului său, d. C. Ward Price, în care face apologia unei înțelegeri Anglo-Italiană, și chiar Anglo-Germano-Italiano, care să formeze un dig contra bolșevismului.

DAILY HERALD din 17 Iunie, aduce știrea că Italia caută să obțină vindecarea morală completă și că nu mai este mulțumită numai cu ridicarea sancțiunilor.

D. Mussolini, scrie ziarul, va pretinde o revocare din partea Ligii Națiunilor a verdictului prin care Italia este taxată drept Stat agresor, precum și o declarație că Abisinia nu mai face parte din Liga Națiunilor“.

Același ziar în articolul de fond acuză guvernul de ipocrizie, spunând că „sub mantia modificării statutelor Ligii, se ascunde ferma hotărâre de a desființa Liga“.

„Guvernul vorbește de reconstruire, dar se gândește la distrugere“, încheie ziarul.

DAILY TELEGRAPH din 18 Iunie, justifică hotărârea luată de guvern ca și atitudinea d-lui Eden.

„Sancțiunile n'au fost niciodată un principiu, ci numai un mijloc pentru a se grăbi terminarea războiului. De altfel, scrie ziarul, s'a dovedit că ele nici n'au avut rezultatul așteptat“.

Ziarul declară că pactul Societății Națiunilor va trebui să fie revizuit pentru a se da organizației dela Geneva o autoritate cât mai mare.

MORNING POST cere să se dea guvernului împuterniciri speciale pentru ca după ridicarea sancțiunilor să se poată relua comerțul anglo-italian.

Marile ziare de informație din 19 Iunie, comentează în mod defavorabil declarațiile făcute ieri în Camera Comunelor de reprezentanții guvernului, susținând că gestul guvernului în chestiunea sancțiunilor nu este cătuși de puțin făcut să sporească prestigiul Angliei.

DAILY MAIL, scrie în această privință:

„Părăsirea politicii sancționiste a fost atât de neîndemânatec prezentată de guvern în ședința de ieri, încât a revoltat până și pe numeroși susținători ai cabinetului. Demisia d-lui Eden ar fi folosit mult guvernului“.

NEWS CHRONICLE este deosebit de sever:

„Rămâne de văzut, scrie acest ziar, dacă guvernul Baldwin va putea supraviețui rușinii de ieri. În cercurile parlamentare se exprima aseară multă îndoială în această privință. De acum înainte, soluția depinde de opinia publică. Urmarea acestei afaceri se va vedea Marți. Până atunci publicul poate să se pronunțe asupra acestei trădări, față de care negocierile Laval-Hoare erau nimica toată“.

TIMES se exprimă în termenii următori:

„Este puțin probabil ca opinia publică britanică să se ridice contra punctului de vedere exprimat ieri, deși ea îl acceptă cu o extremă silă. Intențiile națiunii pot fi stabilite destul de bine din cuprinsul ziarelor de aseară: aproape toate aceste ziare invită publicul să nu prejudicieze lucrările Societății Națiunilor prin mișcări necontrolate“.

DAILY MAIL din 20 Iunie, dă sfaturi guvernului englez în articolul de fond, intitulat: „O mare ocazie“, ca acum când sancțiunile sunt înlăturate, trebuie să-și îndrepte gândul către stabilitatea europeană, și scrie:

„Nu se poate ca guvernul să scape această ocazie fără a lua măsuri prompte pentru a ajunge la o înțelegere deplină cu cele două puteri mari: Germania și Italia“.

Iar mai departe adaugă:

„Repudierea sancțiunilor deschide calea pentru o reînnoire a raporturilor amicale cu Italia. Tinta noastră trebuie să fie a reveni cât mai curând posibil la spiritul de cordialitate de mai înainte“.

Presa franceză.

LE TEMPS din 17 Iunie, sub titlul: „Germania între Anglia și Italia“, publică un editorial în care scrie, între altele:

„Dacă cooperarea internațională cu concursul activ al Italiei nu este restabilă, pornind dela abandonarea imediată a sancțiunilor, Germania împingând cu deciziune avansurile sale unei Italiei care ar avea nevoie de dânsa, pentru a scăpa de izolare, se va arăta mult mai exigentă față de Anglia și se va degaja de „oferta păcii“ Führer-ului, de altfel formulată în termeni vagi și generali, prin expedientul unei interpretări restrictive a principiilor esențiale. Și, deja, discernăm preocuparea, în unele cercuri de peste Rhin, de a stabili că tratatul franco-rus și cel ruso-cehoslovac de asistență mutuală,

care trebuiesc să acționeze în contra Reichului, în cazuri determinate, pun obstacol încheierii pacturilor regionale de neagresiune, propuse de Cancelarul Hitler“.

In numărul din 17 Iunie ECHO DE PARIS crede a ști, în legătură cu întrevăderea de ieri între d-nii Yvon Delbos și Cerutti, că ambasadorul Italiei ar fi comunicat că guvernul italian are cereri mai mari decât simpla ridicare a sancțiunilor.

„Ambasadorul Italiei ar fi comunicat că guvernul său nu ar fi gata să ia din nou parte la o colaborare europeană, decât în cazul când Societatea Națiunilor ar renunța la principiul nerecunoașterii faptului îndeplinit al anexării Abisiniiei“.

Ziarul L'OEUVRE din 17 Iunie publică un articol în care se declară că Franța ar fi din nou campioana ade-vărată a Societății Națiunilor.

„Gestul pe care l-a făcut Anglia de a se pronunța pentru ridicarea sancțiunilor, atunci când era vorba de un gest colectiv, fără să se îngrijească de repercursiunile pe care gestul său ar putea să le aibă la Geneva, obligă țara noastră să proclame din nou fidelitatea sa față de politica colectivă și de deciziunile luate în mod colectiv la Geneva, iar nu în Parliamentele naționale“.

L'OEUVRE adaugă apoi că, natural, Franța va urma Anglia în această măsură la care ea nu aprobă forma, iar nu fondul.

PETIT JOURNAL scrie că Franța nu a luat niciodată în chestiunea sancțiunilor inițiative caracterizate și că ea nu ar părea să fie gata să-și modifice atitudinea sa în această privință. Reprezentanții săi la Geneva se vor alia la soluțiunea care va părea cea mai bună pentru întreaga Adunare.

Știrea că guvernul britanic s'ar fi declarat partizan al ridicării sancțiunilor a provocat o mare impresie în presa franceză din 18 Iunie.

Ziarele comentează această decizie fără pasiune, ea fiind așteptată încă de câteva zile, în special, din momentul când d. Neville Chamberlain s'a pronunțat în mod public în favoarea ridicării sancțiunilor.

Correspondentul din Londra al ziarului PETIT PARISIEN analizează motivele care au determinat guvernul britanic să se pronunțe pentru ridicarea sancțiunilor.

Ziarul, scrie: „Pare neîndoiește că guvernul britanic socotește deosebit de serioasă pentru pace amenințarea germană și avem motive temeinice să credem că grija de a preveni o înțelegere italo-germană nu este străină de deciziunea luată cu privire la sancțiuni. Probabil că d. Eden va socoti cu ease să se explice azi, în fața Camerei Comunelor, asupra acestui punct de vedere și să pună astfel pe adversarii săi politici în fața răspunderilor lor“.

Correspondentul lui LE MATIN, anunță cu satisfacție: „Marea Britanie recunoscând nebunia unei politici care a fost pe punctul de a da foc Europei, este acum în favoarea ridicării sancțiunilor“.

Ziarul EXCELSIOR ia în considerare consecințele gestului guvernului din Londra în ceea ce privește Franța.

„Franța, care a urmat Anglia pe calea sancțiunilor, va refuza ea oare să o urmeze și pe aceea a abrogării lor? Această ipoteză nici nu se poate pune“.

In continuare, ziarul declară: „Cercurile diplomatice franceze speră că Franța și Anglia își vor preciza linia acțiunii lor comune într-o întrevădere a conducătorilor

responsabili ai celor două țări, întrevădere care ar urma să se țină înainte de apropiatele reuniuni internaționale. Dar, fie că se va ține sau nu o întrunire a reprezentanților francezi și britanici, nu pare verosimil că acordul franco-britanic să aibă ceva de suferit“.

LE JOURNAL, sub semnătura d-lui Saint Brice, aprobă în termeni călduroși decizia luată de guvernul britanic.

Nu sunt două modalități de a se pune capăt oricăror revizuiri în toate domeniile. Nu este decât una: aceea de a readuce Italia în grupul Statelor de ordine. Englezii au toată dreptatea să treacă la reconciliere, cu condiția însă ca ei să nu se oprească la jumătatea drumului“.

In ECHO DE PARIS, d. Pertinax scrie: „Franța și Anglia nu se vor prezenta la Geneva ca două țări care s'au pus de acord asupra politicii lor. Aceasta este o inovație regretabilă. Italia? Ea nu se mai declară mulțumită cu suprimarea sancțiunilor. Pentru a relua cooperarea cu Franța și Anglia, ea ar voi să ceară revizuirea procesului său.

„D. Rossoni și contesa Ciano, adaugă ziarul, au vizitat Berlinul și, după anumite informații, contele Ciano va pleca în curând la Muenchen“.

L'OEUVRE din 18 Iunie sub semnătura d-nei Geneviève Tabouis, publică un articol intitulat: „De ce Anglia nu voește să „preocupăscă“, ridicarea sancțiunilor“, în care constată că răspunsul Berlinului este în întârziere și că apropierea anglo-germană este imposibilă.

„Scopul precis pe care guvernul britanic îl urmărește în politica internațională pentru moment, este de a câștiga timp. Dacă dânsa ar face să depindă ridicarea sancțiunilor de promisiunea Ducelui de a relua acordurile mediteraniene și mai ales dunărene, aceasta ar implica ipso facto pentru ea obligația de a lua o mare parte la aceasta și toamai e ceea ce ea nu vrea.

„Un alt motiv care a împins Anglia să nu voiască să preocupăscă ridicarea sancțiunilor, este sentimental pe care îl resimte de grava atingere ce a suferit prestigiul său din cauza victoriei italiene.

„Marea Britanie a crezut că e bine pentru a-și recăștiga o parte din acest prestigiu, să ia o inițiativă oarecare și să dea dovadă de forță, și mai ales de urgență în decizia sa.

„Această inițiativă a fost aleasă de dânsa ca trebuind să fie aceea a neprecupețirii sancțiunilor.

In fine, al treilea motiv care a împins la această atitudine e legat de primul, adică: Anglia în chestia italiană a resimțit, mai ales, imposibilitatea de a face să funcționeze Liga Națiunilor de pe regulile stabilite până atunci. De aci dorința sa de a cere imperios și urgent modificarea lor și imposibilitatea de a reclama revenirea Italiei la unele pacturi „regisate“, de o ordine de lucruri pe care voește s'o schimbe“.

Intreaga presă franceză din 19 Iunie, comentează foarte pe larg discursul ținut ieri de d. Eden, în fața Camerei Comunelor.

Ziarele adversare ale sancțiunilor constată inutilitatea acestei măsuri, în timp ce ziarele favorabile sancțiunilor fac o primire destul de rece declarațiilor d-lui Eden.

LE MATIN, amintind că el a luat întotdeauna poziție „împotriva unei politici pe care a considerat-o dela început drept o greșală periculoasă, care ar putea să ducă la un războiu mondial“, se declară satisfăcut de faptul că d. Eden a ajuns și d-sa partizanul acestei idei.

PETIT PARISIEN, într-o corespondență dela reprezentantul său din Londra, scrie: „D. Eden a avut de îndeplinit o misiune deosebit de delicată pe care un ziar o definește fără bunăvoință drept o „retractare“. D-sa s'a achitat cu foarte multă abilitate de această misiune, spre satisfacția aparentă a majorității“.

ECHO DE PARIS, sub semnătura d-lui Pertinax, scrie: „D. Eden a revenit asupra Parisului, și caută să dovedească că nereușita sancțiunilor revine Societății Națiunilor, iar nu Angliei. Raționamentul nu este convingător. Statele membre ale organizației dela Geneva, au aderat la o acțiune represivă, fiindcă ele credeau că Anglia este dispusă să-și asume riscurile. Societatea Națiunilor, așa cum a preconizat-o Wilson, nu mai există. Ea a dispărut ca supra-stat, și acum nu mai este decât un centru propice stabilirii coalițiilor. Soarta oricărei coaliții care se formează depinde de a aceluia care a pus-o la cale.“

„Sau Anglia era gata să intre în războiu, și în acest caz apelul său la acțiune era justificat, sau ea pretindea să constrângă Italia la menținerea păcii, prin măsuri care nu ar fi trebuit niciodată să înceteze să fie pacifice, și, cei doi termeni ai acestei propoziții fiind contradictorii, lucrurile trebuiau să se sfârșească așa cum ele se termină“.

Ziarul termină făcând urări guvernului din Londra, de a se concentra acum asupra problemei germane.

L'OEUVRE scrie: „Unele importante personalități ale lumii politice engleze puneau ieri d-lui Eden chestiunea de a se ști care ar fi atitudinea Angliei cu privire la nerecunoașterea de către Societatea Națiunilor a faptului împlinit în Abisinia.“

„D. Eden, ar fi răspuns că Ministerul Afacerilor Străine al Marii Britanii, ar urma să obțină din partea Genevei, ca această chestiune să nu fie pusă acum, ci amânată, ca și aceea cu privire la reforma Societății Națiunilor, pentru Adunarea Societății Națiunilor din Septembrie.“

„Părerea guvernului din Londra este că reușindu-se să se câștige timp, se va contribui poate la calmarea d-lui Mussolini, și că în Septembrie ar fi posibil să se obțină un gest din partea Ducelui, pentru o reconciliere cu Societatea Națiunilor, în timp ce printr-o decizie de nerecunoaștere, dacă ea s'ar produce acum, implică Italia ar fi exclusă din sânul organizației dela Geneva“.

LE POPULAIRE, subliniază că discursul d-lui Eden a fost întrerupt de numeroase intervenții de pe toate băncile opoziției. Desigur, că, guvernul, al cărui punct de vedere îl expunea d-sa, își dă seama de tendințele actuale ale opiniei publice căreia d. Eden a voit să-i ofere toate asigurările posibile.

L'HUMANITÉ, scrie că nu trebuie, dacă se ridică sancțiunile, să se poată crede în Anglia că Franța de azi este răspunzătoare de slăbirea securității colective.

„D. Eden a pronunțat un discurs funebru. Franța este aceea care, fără întârziere, trebuie să adreseze un

apel către toate popoarele hotărâte să se organizeze pentru a se ridica împotriva agresorului, ori care a fi el“.

LE TEMPS, din 19 Mai continuând a comenta atitudinea Angliei în chestia sancțiunilor, conchide cu următoarele:

„Jocul german a părut englezilor prea echivoc, și plin de pericole ascunse. Ei preferă să acționeze la lumina zilei, și să redeschidă calea cooperării cu Italia, precum e comandă rațiunea, precum o cere imperios interesul Marii Britanii în Mediterană și în Africa Orientală, și chiar interesul securității generale al Occidentului“.

L'INTRANSIGEANT din 19 Mai comentând inițiativa ridicării sancțiunilor scrie:

„Suntem tratați la Londra, ca un factor neglijabil. Nefericirea este că acceptăm acest lucru. Sunt 15 zile de când întreaga Europă știe că Anglia și-a întors poziția sa, și am așteptat în liniște să o facă cunoscută în mod solemn. Și încă nu știm ce atitudine vor lua delegații noștri la Geneva și dacă nu vor înconjura de rezerve consimțământul lor eventual.“

„Suntem noi oare destul de tari ca să ne lipsim de Italia? Nu. Totuși am lăsat să se răcească prietenia franco-italiană care, în curând, dacă nu băgăm bine de seamă, se va schimba în ostilitate.“

„Această situație convine admirabil Angliei, care, astfel, ne ține la remorca ei. Trebuie să adăugăm că dânsa ne găsește slabi și târâți în turburări interne, care se vor istovi. Din nenorocire, ne temem ca întreaga Europă să nu creadă la fel“.

Ziarele din 20 Iunie primesc fără nicio surpriză deciziunea guvernului francez de a se rally la hotărârea luată de guvernul britanic cu privire la ridicarea sancțiunilor.

„Dar, scrie LE FIGARO, ridicarea sancțiunilor este un fapt, recunoașterea anexării Abisiniei de către Italia, este al doilea fapt și modificarea pactului este al treilea.“

„Dacă este exactă există un raport logic între cele trei chestiuni, continuă ziarul, nu trebuie cu niciun preț ca ele să fie discutate la Geneva, în același timp, fiindcă acesta ar fi cel mai bun mijloc de a se reveni la desordine“.

LE MATIN subliniază diferențele care există între politica franceză și politica engleză. Anglia ar voi să amâne pentru sesiunea din Septembrie examinarea chestiunii securității colective, legând-o de chestiunea reformei pactului Societății Națiunilor, în timp ce Franța va pune problema sporirii securității colective, chiar la sfârșitul săptămânii viitoare.

LE JOURNAL, sub semnătura d-lui Saint Brice, scrie:

„Sunt trei combinații posibile: 1) Franța prinsă între Marea Britanie și Germania, pentru a domoli Italia; 2) Franța lăsată în afară de grupul format de Anglia, Italia și Germania, și 3) Franța servind de legătură de unire între Anglia și Italia, pentru a ține în frâu Germania.“

„Nu avem nevoie să arătăm, scrie ziarul, că această din urmă combinație este sigura care ar putea să ne satisfacă“.

CĂLĂTORIA D-LUI D^R. SCHACHT ÎN BALCANI

Presa franceză.

L'ACTION FRANÇAISE, din 17 Iunie, comentând, sub semnătura d-lui Delebeque, călătoria doctorului Schacht, scrie:

„D. Schacht, a cărui călătorie se deschide sub semne cât se poate de favorabile, nu-și ascunde intențiile sale. El a subliniat în trecerea sa prin Belgrad, că relațiunile de afacere între Germania și Iugoslavia, întemeiate cum sunt pe „realități“, nu pot lipsi de a avea ca urmare înjghebarea unei amicitii statornice între cele două țări.

„Neobosit, d. Schacht nu a mărginit activitatea sa în Iugoslavia.

„De pe acum, Bulgaria face comande masive de arme în Germania, iar Grecia se va adresa ei pentru cumpărarea de avioane și de torpiloare. Ministrul de finanțe al Reichului se spune că va merge până la Ankara.

„In ajunul conferinței dela Montreux care va autoriza Turcia să fortifice din nou Strâmtoarele, prezența sa în capitala lui Mustafa Kemal este, într'adevăr, indicată. Germania se va oferi pentru construirea noilor fortificații ale Dardanelelor. Și astfel va relua firul întrerupt care o lega de Turcia lui Abdul-Hamid.

In răstimp Anglia și Franța vor discuta cu gravitate reforma de adus Societății Națiunilor“.

LE PETIT PARISIEN, din 18 Iunie, scrie despre călătoria doctorului Schacht:

D. Schacht și-a propus în primul rând să caute materiile prime care lipsesc Germaniei. Totuși, rolul din ce în ce mai precumpănit al Germaniei cumpărătoare în Balcani, comportă o semnificație politică manifestă.

„Dacă Statele pe care d. Schacht le vizitează în prezent, adaptează, chiar în mod parțial, producția lor nevoilor specifice germane, se va stabili astfel de facto o adevărată uniune vamală între Germania hitleristă și aceste țări din Sud-Estul Europei, care sunt menite, atât în ce privește exportul cât și importul, să cadă sub dependența totală a Germaniei industriale“.

PARIS MIDI din 17 Iunie, scrie în legătură cu călătoria doctorului Schacht:

„Activitatea diplomatică desfășurată de germani în țările balcanice continuă pe o scară întinsă. D. Schacht, nu a revenit încă din călătorie și iată că d. Aehmann, marele șef al presei germane, se pregătește de a reface itinerariul urmat de ministrul economiei naționale. Să fie oare o simplă coincidență?

„Se prea poate, precum nu este exclus ca d. Aehmann să meargă pentru a pune la punct unele negocieri începute de d. Schacht“.

Ziarele din 21 Iunie revin asupra călătoriei d-lui Schacht și par a se preocupa de repercusiunile nu numai economice ci și politice și militare ale acestei călătorii.

In ECHO DE PARIS, d. Pertinax, scrie că misiunea economică a d-lui Schacht este însoțită de o întreprindere cu scopuri politice și militare. Ziarul adaugă că la conferința Statelor-majore ale Micii Înțelegeri au fost luate în considerare toate măsurile necesare.

„Totuși este paradoxal, scrie ziarul, că Germania să participe în viitor la înarmarea acestor State. Astfel se spune că în curând vor fi puse în lucru șase contra-torpiloare pentru Grecia în șantierul germane din Marea-

Nordului și Marea-Baltică, ceea ce ar crea o dependență pentru piesele de schimb necesare“.

L'OEUVRE scrie: „Insemnătatea politică a călătoriei d-lui Schacht este incalculabilă și merită să rețină în cel mai înalt grad atenția conducătorilor francezi. Când d. Schacht va face raportul asupra misiunii sale va putea afirma că Reichul a pus stăpânire pe mai bine de jumătate din comerțul european, și mai ales, că a reușit să lege prosperitatea sa de aceea a Statelor balcanice.

„Nu este prea târziu, încheie ziarul, spre a opri curentul, dacă guvernele credincioșilor noștri aliați vor putea să se sprijine pe o politică puternică a Franței.

„Este evident că reușita călătoriei d-lui Schacht va avea și asupra Austriei cea mai rea influență. Dacă Austria are impresia că Germania câștigă pe toate tablourile, va voi poate ea însăși să beneficieze de favoarea Reichului“.

LE TEMPS din 21 Iunie, scrie despre călătoria d-lui Schacht:

„Ne aflăm în fața unei manifestări a activității speciale pe care conducătorii Reichului încearcă să o desfășure pretutindeni unde intrase speranța, întemeiată ori nu, de a disocia grupările existente care se opun unei egemonii de fapt a unei Germanii care a reconstruit tot deodată puterea ei militară și economică și care își propune ca scop imediat încereuirea Austriei și Cehoslovaciei, zdruncinarea Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice.

„S'a vorbit mult în ultimul timp de o apropiere germano-iugoslavă. In realitate demensurile generalului Goering la Belgrad nu au dat rezultatele scontate, deoarece Mica Înțelegeri astfel cum este organizată a ieșit întărită în urma recentelor conferințe ale celor trei miniștrii ai afacerilor străine la Belgrad și a celor trei șefi de State la București.

„Astăzi germanii reiau afacerea sub un aspect mai puțin îngrijorător pentru cei care suspectă activitatea ei în Europa Centrală și Orientală. Ei au trimis pe dr. Schacht, președintele Băncii Reichului și ministru al economiei naționale cu misiunea de a proceda la noi cercetări, acolo unde influența germană, crede a se putea impune mai ușor, date fiind interesele economice pe care națiunile Europei Centrale și Orientale le au de apărut și pe care sistemul politic al Micii Înțelegeri și al Înțelegerii Balcanice, nu este totdeauna în măsură de a le salvagarda în mod definitiv.

„Călătoria sa la Belgrad, la Atena, la Sofia și la Budapesta, este semnificativă în această privință. Doctorul Schacht neagă misiunii sale orice caracter politic. Chestiunile economice și financiare sunt singurele care-l preocupă. El nu-și propune alt scop decât ne încredem în informațiile publicate cu privire la această vizită, decât de a asigura dezvoltarea schimburilor comerciale între Germania și țări care au nevoie de mari debușuri pentru producția lor națională.

„Este de notat că cele două capitale ale blocului balcanic, în care dr. Schacht nu a crezut de cuviință să se oprească, sunt București-ul și Ankara. Nu trebuie însă să încheiem din aceasta că Germania rămâne inactivă în România și în Turcia.

„Poate împrejurările nu au părut doctorului Schacht destul de favorabile pentru a împinge călătoria sa până în aceste orașe.

Oricum ar sta lucrurile, Germania oferă națiunilor balcanice care au capitaluri blocate în Germania de a le redobândi sub formă de produse germane. Pe de altă parte, țările din Sud-Estul Europei, care nu găsesse piețe de desfacere pentru produsele lor agricole, văd deschizându-se pentru ele piața germană, cu condiția ca la rândul lor să deschidă propriile lor piețe mărfurilor germane.

De pe acum traficul țărilor din Europa Sud-Estică, cu Reichul, ocupă rangul întâiu în comerțul lor extern.

„Acesta este rezultatul obținut prin organizarea pe baza compensațiilor a comerțului german cu țări care cunosc cele mai mari greutăți pentru a-și procura devize.

Un ziar grecesc PROÏA, constatând cu prilejul vizitei d-lui Schacht, că piața germană absoarbe în prezent circa a treia parte din exportul grecesc și mai mult de 50 la sută din exportul bulgar, serie să este natural ca sporirea influenței politice germane în Balcani să se desvolte paralel cu influența economică a Reichului.

„Ori, tocmai această considerațiune comandă activitatea germană în această parte a Continentului“.

Presa engleză.

Recentul voiaj al d-lui dr. Schacht, președintele Băncii Reichului, cum și în special metoda întrebuințată de d-sa pentru a determina introducerea mărfurilor germane pe piețele din Balcani, a dat loc la ample comentarii în presa engleză.

NEWS CHRONICLE din 15 Iunie, anunță sosirea d-rului Schacht la Atena, spunând că vizita d-sale în capitalele țărilor balcanice, are de scop dezvoltarea și finanțarea comerțului german cu aceste țări, deși poate avea și un substrat politic. Ziarul mai crede că d. Schacht va discuta probabil și chestiunea comenzilor grecești de armament în Germania. Atrage apoi atenția forurilor respective engleze asupra faptului că comerțul Germaniei cu țările din Sud-Estul Europei, a crescut considerabil în ultimii doi ani, și crește și acum cu o înțeață vertiginosă.

DAILY TELEGRAPH, cu aceeași dată, este informat din Atena, că d. Schacht, a propus Greciei să-i procure munițiuni de războiu pentru lichidarea drachmelor blocate care s'ar ridica la circa 2½ milioane livre sterline.

TIMES din 16 Iunie publică o corespondență din Sofia, anunțând sosirea d-rului Schacht, despre care spune că a avut o primire cordială în presa bulgară, adăugând că mai bine de jumătate din comerțul extern al Bulgariei este în mâna Germaniei. Constată că sub presiunea comercială a Germaniei, s'au făcut în structura economică a Bulgariei adaptări importante.

Intr'o altă corespondență din Atena, aduce stirea „neconfirmă încă oficial“, că între Grecia și Germania s'a ajuns la o înțelegere prin care, datoriile blocate vor fi compensate de Germania prin executarea unor comenzi de armament.

MORNING POST din 16 Iunie, publică un articol de fond sub titlul: „O nouă metodă de a plăti datoriile“, în care se ocupă de scopul vizitei d-rului Schacht în Balcani. Crede că rezultatele obținute de d. Schacht sunt din cale afară de dăunătoare comerțului și industriei engleze. Dă ca exemplu Iugoslavia, ale cărei comenzi în Anglia au și

început să fie restrânse. Critică metoda de constrângere a Germaniei, care oferă să plătească datoriile blocate prin mărfuri în loc de bani. Constată că această metodă nu este întrebuințată numai față de țările balcanice, ci și față de țările din America-de-Sud, oferind plata în marfă sau nicio plată aceluia care au avut nenorocul să exporte mărfuri în Germania.

„In felul acesta și-a dublat, ba chiar și triplat comerțul extern în ultimii doi ani, în dauna Mării Britanii“.

DAILY TELEGRAPH din 18 Iunie, este informat din Zagreb, despre vizita d-rului Schacht la Sofia. Spune că deși nu are date precise despre încheierea vreunui contract definitiv, totuși crede a ști că subiectul discutat a fost procurarea de munițiuni din partea Germaniei pentru reînarmarea Bulgariei.

Interesul arătat de presa engleză față de rezultatele vizitei d-lui Schacht, în capitalele țărilor balcanice, a avut un răsunet puternic, dând loc la discuții vii în Camera Comunelor.

DAILY MAIL din 24 Iunie se face ecoul acestor discuții, cerând guvernului să ia măsuri pentru apărarea intereselor comerciale ale Mării Britanii.

Presa elvețiană.

LA TRIBUNE DE GENEVE din 20 Iunie scrie sub semnătura d-lui Paul du Bochet:

„Doctorul Schacht, președinte al Băncii Reichului și dictator economic al celui de al treilea Reich, a făcut de curând o călătorie de cercetare care l-a condus succesiv la Belgrad, la Athena, la Sofia și la Budapesta.

„Scopul său era intensificarea sistemului de schimburi între Germania și țările din Sud-Estul Europei, prima având o nevoie urgentă de produse agricole și de materii prime pe care ea oferă să le plătească în produse manufacturate.

„Dar stabilirea acestui vast sistem de compensațiuni preocupă viu presa franceză care se teme ca Balcanii și țările din regiunea Dunării să nu cadă treptat sub dependența economică a Reichului.

„Din punct de vedere politic această orientare a Germaniei reprezintă de sigur o primejdie. Totuși, expansiunea ei industrială în Estul european este o fatalitate de neînlăturat. Germania datorește de altfel o mare parte din succesele ei metodelor protecționiste ale însuși guvernului francez și îngrijorărilor care s'au manifestat în această parte a continentului față de atitudinea războinică a Italiei.

„Fără a ne face nicio iluzie asupra gândurilor ascunse care au determinat pe d. Schacht să întreprindă această călătorie, trebuie să ne felicităm că Reichul în loc de a se aventura la rândul lui pe calea expedițiilor militare, a preferat să mărginească pentru moment ambițiile sale la cucerirea pacifică a unor piețe comerciale de desfacere și la reînvierea economiei europene lovită de criză“.

Presa cehoslovacă.

NARODNI LISTI din 19 Iunie, comentând călătoria d-lui Schacht în Balcani, sub titlul „Joacul Germaniei în Balcani“, publică un articol al d-lui Vladimir Sis, care între altele scrie:

„Mica înțelegere, prin întrevvederele dela București, a manifestat încă odată identitatea părerilor și indisolubi-

litatea ei, prin care caută să asigure Statele ce o compun împotriva pericolului ce amenință libertatea popoarelor mici.

„Sancțiunile au contribuit la fortificarea legăturilor comerciale dintre unele State balcanice și Germania, și în special a Iugoslaviei și a Bulgariei, amândouă țările fiind agricole, găsind în Germania locul de desfacere a produselor lor.

„D. Schacht a vizitat Balcanii, pentru a organiza o mai apropiată colaborare economică cu Statele balcanice, cu condiția ca devizele de schimb ale Germaniei să devie devize internaționale și astfel Statele balcanice să fie anexate definitiv la economia Reichului.

„Dacă acest mărșă plan al d-lui Schacht va răuși, aceasta ar însemna că anexarea Europei Centrale și Sud-orientale la Reich s'ar efectua fără nicio luptă și fără o picătură de sânge.

„România și fără aceasta este a Germaniei, pentru că produsele ei de petrol sunt îndreptate spre Germania, Ungaria este deja astăzi o colonie economică a Germaniei, de asemenea și Austria.

„In fața pericolului realizării planurilor germane de hegemonie mondială trebuie să ne întrebăm: Pentru ce s'a luptat Mica Înțelegere, dacă ea nu este în stare să apere independența membrilor săi, precum și pacea Europei Centrale, pentru ce ea a propagat fidelitate pentru fidelitate, pentru că apoi Germania fără nicio luptă, fără vreo nouă denunțare a pactelor și fără nicio vărsare de sânge, să răușesească a anexa întreg Balcanul și Orientul, până la Bagdad?“

In numărul din 20 Iunie PRAGER TAGBLATT scrie cu privire la călătoria d-lui Schacht în Balcani:

„Lipsa de devize și sistemul de clearing, au transformat micile țări balcanice în creditorii marelui Germania. Dar aceste raporturi se soluționează altfel decât de obicei. Creditorul ajunge în servitute, iar nu debitorul. Fără să vrea, Iugoslavia și România, Bulgaria și Grecia sunt transformate de Schacht, în bază de materii brute în Germania.

„Schacht s'a grăbit să declare, că turneul său în Balcani n'are dedesubturi politice. Dar mai puțin decât ori-când se poate separa politica de economie.

„Statele balcanice se află în fața unor timpuri grele. Este indubitabil că Germania va încerca totul pentru a face din trabanții economiei ai Germaniei în Balcani vasalii ei politici“.

Presa bulgară.

La PAROLE BULGARE din 17 Iunie scrie:

„Importanța călătoriei d-lui Schacht reiese în primul

rând din faptul că Grecia, Iugoslavia, Bulgaria și Ungaria, ca de altfel, toate țările din Europa Centrală și din Europa Sud-Estică, sunt în relații economice foarte strânse cu Germania, care cumpără o bună parte a produselor lor agricole și care este principalul lor furnizor de produse industriale.

„Ori aceste schimburi comerciale sunt astăzi, prin forța lucrurilor, strict reglementate și supuse într-o măsură controlului băncilor de emisiune respective. Pe de altă parte, guvernatorul Băncii Reichului a avut în toate aceste țări prilejul de a se întreține direct cu reprezentanții cei mai calificați ai cercurilor economice și financiare. El și-a putut astfel da seama la fața locului, nu numai de posibilitățile de a intensifica raporturile comerciale cu Germania și Sud-Estul european, dar și de a le face mai temeinice și mai adaptabile nevoilor și mijloacelor țărilor furnizoare și cumpărătoare ale Germaniei. Îndoita sa calitate de guvernator al Băncii Reichului și de ministru al Economiei i-a îngăduit în această privință să înțeleagă mai ușor condițiile speciale în ființă în aceste țări și greutățile față de care se află.

„In ce privește Bulgaria, aceste greutăți sunt mari. Ele provin în parte din criza economică, din restricția piețelor produselor agricole și din scăderea catastrofală a prețurilor acestora. Ele mai provin și din sistemul contingentărilor care comandă schimburile noastre cu celelalte țări.

„Toate aceste considerațiuni au reținut de sigur atenția distinsului nostru vizitator și sub acest raport suntem încredințați a crede că contractul său cu conducătorii economiei noastre naționale va da în curând roadele cele mai bune. Strânsa colaborare bulgaro-germană pe terenul intereselor economice comune celor două popoare, va fi primit astfel, din faptul vizitei guvernatorului Băncii Reichului, un nou imbold pe calea propășirii ei normale“.

Presa sovietică.

Sub titlul „Schacht călătorește“ ziarul PRAVDA din 18 Iunie scrie:

„Călătoria lui Schacht este o dovadă în plus a intențiilor Germaniei de a se întări pe piețele țărilor din Centru și Sud-Estul Europei, pe care să le utilizeze ca baze de aprovizionare cu materii prime. Totodată Germania vrea să-și asigure rolul de furnizor principal de arme în țările acestea, fără a uita însă și interesele celorlalte ramuri ale industriei germane. Totul reprezintă partea esențială a planului german de crearea „Europei Centrale“.

PROBLEMA AUSTRIACĂ

Presa engleză

TIMES din 15 Iunie publică o corespondență din Viena privitoare la tratativele în curs dintre Austria și Germania, și cele dintre Italia și Germania, despre Austria. Desminte știrea că acestea ar fi fost inițiate de Italia, spunând că, dimpotrivă, inițiativa a fost a Germaniei.

„Conversațiile, spune ziarul, n'au făcut de fapt, niciun progres, deoarece condiția esențială — recunoașterea necondiționată a independenței Austriei — este tot atât de puțin acceptată, acum ca și mai înainte, atitudinea Germaniei rămânând neschimbată în această privință; iar cercurile politice se întrebă, care a fost scopul ascuns al Germaniei, de a început tratativele“.

DAILY HERALD din 18 Iunie află din Viena că în curând va avea loc o întrevedere între cancelarul Austriei și al Germaniei, când se va căuta să aplaneze diversele diferențe dintre aceste două țări.

Ziarul crede că sub tutela d-lui Mussolini, d. Hitler va recunoaște independența Austriei, făcându-i mai multe concesii de ordin economic.

Mai departe, e informat că deși știrea de mai sus a fost desmintită, totuși cancelarul Schuschnigg va petrece câteva zile în localitatea Thiersee, din Tirolul austriac, în apropierea frontierei germane.

DAILY EXPRESS din 15 Iulie este informat din Viena că:

„Arhiducele Otto, pretendentul la Tronul Austriei, a mai făcut un pas în a se apropia de coroană.

„Sora Sa, arhiducesa Adelaida, cea dintâi din familia imperială care a vizitat Austria după război, a fost oaspetele de onoare la Lienz, la inaugurarea unei plăci comemorative pentru tatăl ei. Cu această ocazie, arhiducesa a ținut o recepție care echivala cu o curte regală“, încheie ziarul.

DAILY HERALD, cu aceeași dată, aduce știrea că Viena este plină de svonuri, cum că ziua de 28 Iunie este fixată pentru proclamarea arhiducelui Otto ca împărat al Austriei.

Ziarul consideră aceste svonuri ca tot atât de false, ca și altele de mai înainte, în privința restaurării, dar crede că d. Mussolini nu este tocmai potrivnic unui atare eveniment, de unde deduce că:

„Un lucru e sigur, când restaurarea Habsburgilor se va efectua, va fi înscenată ca o surpriză mondială“

MANCHESTER GUARDIAN din 16 Iunie publică o corespondență din Viena, în care relevază faptul că guvernul Austriac a hotărât în ultimul timp, în vederea unei anulări a legilor relativ la Habsburgi, să libereze o parte din fondurile folosite odinioară de împăratul Austriei ca subsidii familiei de Habsburg. Ziarul constată că, în ciuda svonurilor că ar fi vorba de sume mari, hotărârea guvernului este mai mult de natură teoretică, fără multă importanță reală.

DAILY HERALD din 16 Iunie se referă la un articol apărut în „Reichpost“, organul oficial al Guvernului Austriac, despre care spune că este un indiciu hotărât că actualul guvern din Austria nu va sta în calea arhiducelui Otto, dacă națiunea va dori restaurarea monarhiei.

Reproduce în același timp următoarele pasagi din „Reichpost“:

„Dacă Guvernul Austriac ar crede că o majoritate preponderantă a poporului are intenția de a-și exprima sub o formă constituțională dorința restaurării, Guvernul va socoti acest lucru ca o chestiune pur internă privind numai Austria“.

Ziarele din 17 Iunie relevă știri contradictorii din Viena privitoare la restaurarea monarhiei.

TIMES se referă la articolul suscitât din „Reichpost“, unde se discută posibilitatea restaurării, adăugând că, vederile exprimate în acest articol sunt acelea ale actualilor conducători ai Austriei, pentru care restaurarea este singura soluție a chestiunii austriace.

„Totuși, adaugă ziarul, nu au intenția de a o face acum, simțind că nu este momentul oportun și nici posibilă deocamdată, deci chestiunea continuă a fi „de neactualitate“.

DAILY HERALD crede că esența articolului din „Reichpost“, este că:

„Schusnigg e ferm hotărât a face pe arhiducele Otto de Habsburg împărat al Austriei, prin mijloace pașnice, de îndată ce acest lucru va fi posibil“.

DAILY TELEGRAPH din 19 Iunie se referă la anumite declarații ale arhiducelui Eugén, făcute la Lienz, la o întrunire a foștilor combatanți, când a prezis că restaurarea arhiducelui Otto va avea loc cel mai târziu la toamnă. Ziarul constată că această declarație a fost primită cu mult entuziasm.

MORNING POST din 20 Iunie publică scrisoarea lui Sir Robert Gower, în care d-sa, ca deputat și cetățean englez, se ridică contra faptului că Statele Micii Înțelegeri se vor opune din toate puterile unei eventuale restaurări a monarhiei în Austria.

Sir Robert invoacă dreptul de auto-determinare al popoarelor, în care se cuprinde și acela de a-și stabili monarhia pe care o vrea. După părerea d-sale, „e o nenorocire pentru interesele menținerii păcii că Mica Înțelegere nu poate vedea realitatea“.

TIMES din 20 Iunie, este informat din Berlin că articolul din „Reichpost“, privitor la restaurarea monarhiei, a fost supus unor critici aspre în Germania.

Presa franceză.

JOURNAL DES DÉBATS din 19 Iunie, examinând, sub semnătura d-lui Pierre Bernus, situația raporturilor între Austria și Germania, în legătură cu știrile privitoare iminenței unui acord austro-german, scrie:

„Guvernul italian a jucat desigur un mare rol în sforțările făcute în vederea unei apropieri austro-germane. El și-ar fi propus să obțină ca Germania să adopte față de Austria aceeași atitudine care o are față de Polonia, și anume să declare că renunță pentru moment la Anschlussul propriu zis, precum a încetat în mod provizoriu de a revendica coridorul dela Danzig; în schimb, guvernul dela Viena ar primi în sânul său un oarecare număr de naziști austriaci.

„Combinăția sugerată astfel de guvernul italian este foarte primejdioasă, căci ar avea ca efect de a ușura pătrunderea așa zisă pacifică a Germaniei în Austria, chiar și dacă eventual manevra nu ar exclude o restaurare a Habsburgilor.

„Trebue să observăm de altfel, că la Roma s'a accentuat în ultimul timp simpatia față de Germania. Să fie oare din partea Italiei o simplă manevră tactică, care va înceta odată cu ridicarea sancțiunilor? Austria este mai mult ca oricând obiectul unor operațiuni subterane și pline de primejdii. Pe acest teren ca și în multe altele, închee autorul articolului, Franța, neavând în prezent o politică străină, totul se petrece ca și cum ea nu ar exista“.

Presa iugoslavă.

VREME din 18 Iunie publică sub titlul: „Planul senzațional al d-lui Mussolini pentru încheierea unui pact cu Austria și Germania“, o corespondență telefonică specială din Paris, sub semnătura d-lui P. Valé, în care relevă următoarele:

„Conform știrilor primite din Praga se poate afirma că între Germania și Austria a intervenit un acord. Din informațiile culese, scrie corespondentul, „s'a putut deduce că d. Mussolini a început încheierea acestui pact cu d. Schuschnigg.

„In acest scop, ambasadorul german von Hassel a avut o consfătuire cu cancelarul Hitler în legătură cu liniile principale ale acestui pact. Apoi d. Mussolini s'a înțeles cu d. Schusehnigg pe timpul vizitei acestui din urmă în Italia.

„In ceea ce privește pe von Papen, el, la rândul său, a luat legătură direct cu d. Hitler la întrevvedere din Germania-Sudică.

„La Praga se crede că încheierea unui acord Austro-Germano-Italian este pe cale de a se înlăptui și că aceasta ar fi dorința lui Mussolini. Durata acestui acord va fi de 5 ani“.

Presa elvețiană.

Cu data de 16 Iunie, BASLER NACHRICHTEN declară următoarele într'o corespondență din Viena:

„Actualmente guvernul austriac este preocupat de importante probleme interne, așa că îi este absolut imposibil să se mai ocupe și de o problemă care n'ar provoca un războiu — nici în cercurile Micii Înțelegeri nu crede cineva în războiu. — dar care ar putea provoca grele complicațiuni exterioare.

„Nici în Iulie, nici în August, nici la o dată ulterioară din acest an, Otto de Habsburg nu-și va face intrarea la Viena“.

SITUAȚIA POLITICĂ DIN FRANȚA

Presa franceză.

D. Vincent Auriol, ministrul finanțelor, a acordat un interview ziarului EXCELSIOR din 21 Iunie, în care a declarat, între altele:

„Intre soluția de disperare, care este și imorală, a devalorizării, care nu profită decât speculatorilor și soluția optimistă a unei stimulări a vitalității Franței, rămasă bogată și sănătoasă, am votat pentru încredere și sănătate.

„Nu văd pentru ce poporul francez nu ar înțelege ceea ce a înțeles atât de bine poporul american, care ieșea dintr'o criză cu mult mai gravă.

„Nu ascultați de pesimiști, faceți credit Franței și doctorilor optimiști, care își pun nădejdia în altă terapeutică decât în luare de sânge și amputări.

„Nimeni nu ar putea învinui pe d. Delbos de lipsă de moderație, serie LE MATIN, în legătură cu discursul rostit ieri la Camera de ministrul afacerilor străine. Dimpotrivă, el a ținut limba prudent și rezervat al tuturor predecesorilor săi, vorbind așa cum ar fi vorbit și ei în împrejurările actuale.

„Vorbele sale au fost pline de bun simț și de patriotism. Votul de încredere obținut, va permite noului guvern să reprezinte la Geneva interesele Franței cu toată autoritatea necesară“.

ECHO DE PARIS, sub semnătura d-lui Pertinax, scrie că d. Delbos a vorbit cum ar fi făcut-o Barthou. Din păcate, evenimentele s'au precipitat din 1934, pregătirile Germaniei au sporit, iar autoritatea Franței a scăzut.

LE FIGARO reproșează declarației ministeriale că este prea lungă și lipsită de realism.

LE POPULAIRE scrie că guvernul și majoritatea Frontului Popular, sunt de acord asupra grelei misiuni de a lucra pentru pace.

„Cum s'ar putea face aceasta? Este greu a o expune mai clar, mai leal, mai complet, decât prin declarația citită de d. Delbos la Camera și de d. Blum la Senat“.

Presa germană.

Intreaga presă germană comentează desbaterile din Camera franceză asupra politicii externe.

VOELKISCHER BEOBACHTER, cu data de 24 Iunie, scrie că, dacă guvernul francez declară că împrejurările invocate de guvernul german pentru a restabili suveranitatea sa militară sunt datorite erorilor unor guverne franceze trecute, dar că ele nu pot justifica acțiunea germană, trebuie să răspundem că greșelile au fost destul de mari pentru a nu putea reține un guvern răspunzător de a face acest pas.

„Cu toate deosebirile, adaugă ziarul, se poate spera că se va găsi o cale comună. O examinare serioasă a planului pentru pace al Fuehrerului ar trebui să dea toate garanțiile în această privință. In orice caz, expunerea moderată a guvernului francez lasă să se întrevadă voința de a nu se adânci divergențele existente“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, cu data de 24 Iunie, afirmă că d. Blum a săvârșit mai multe greșeli. „El a trecut sub tăcere că pactul franco-sovietic a sguđuit temelile pactului dela Locarno. Declarațiile sale sunt prea puțin deosebite de cele care, de ani de zile, au dus la eșecuri continue“.

BERLINER BOERSENZEITUNG din 24 Iunie, subliniază declarația că guvernul francez nu are intenția să pună la îndoială cuvintele rostite de d. Hitler în calitate de fost combatant. Declarația este inspirată de un spirit-care ar putea creea o bază de discuții, ușurând soluționarea pașnică a tuturor chestiunilor litigioase.

In numărul din 24 Iunie, BERLINER LOKALANZEIGER scrie că guvernul francez a făcut o declarație al cărei ton nu cuprinde înțepăturile obișnuite împotriva Germaniei. „Scopul politicii d-lui Blum, și anume pacea, este și țelul politicii germane. In acest domeniu, există deci, un acord desăvârșit“.

CHESTIONARUL BRITANIC

Presa engleză

MANCHESTER GUARDIAN din 15 Iunie, este informat, că sunt oarecare perspective, că în cursul săptămânii următoare, să se primească un răspuns din partea Germaniei la chestionarul englez. Pe de altă parte, află că, ceea ce este mai probabil, în cercurile naziste predomină ideea că răspunsul ar trebui întârziat cel puțin până după întrunirea Ligii din luna curentă.

TIMES, cu aceeași dată, redă informația de mai sus, făcând presupuneri asupra motivelor care ar cauza ezitățile Germaniei. E de părere ca Reichul, în urma unei întrevederi dintre von Hassel, ambasadorul Germaniei la Roma și d. Mussolini, întrevedere urmată de audiența lui von Hassel la d. Hitler, Germania va urma exemplul Italiei de a nu da atenție opiniei britanice, de care d. Mussolini s'a dispensat foarte bine până acum. Crede că Germania se află acum în fața a două atracții — Italia și Marea Britanie — și că nu se poate decide cum să aleagă mai bine. In tot cazul, constată că răspunsul la chestionar nu poate fi așteptat mai curând decât după sesiunea Ligii Națiunilor.

NEWS CHRONICLE din 17 Iunie, publică o corespondență din Berlin, din care reiese că d. Hitler, care aranjase să prezideze un consiliu de miniștri spre a decide accelerarea răspunsului Germaniei la chestionarul englez relativ la pacea europeană, a renunțat brusc la această ședință, anunțând ca nicio chestiune internațională nu cere urgență.

Ziarul crede că diplomația germană, mirată de confuzia politică din Anglia, este înclinată a socoti că este mai bine să se amâne răspunsul până la vară.

DAILY TELEGRAPH din 17 Iunie, este informat din Londra că, după toate probabilitățile, dacă Liga ridică sancțiunile, Italia va fi și ea reprezentată la orice conferință a puterilor locarniene, conferință care ar urma primirii răspunsului german la chestionarul englez.

Mai află că e posibil ca Italia să trimită un reprezentant la conferința dela Montreaux, „dar în tot cazul, fie că e reprezentată la Montreaux sau la orice conferință locarniană, nu însemnează că d. Mussolini e gata să reia numai decât colaborarea în afacerile europene“.

MANCHESTER GUARDIAN din 18 Iunie, publică un articol al redactorului său diplomatic, în care spune

că privitor la răspunsul Germaniei, există acum, o nesiguranță completă. Apoi adaugă:

„Câtva timp a existat părerea că „planul de pace“ al d-lui Hitler nu era atât de serios intenționat după cum fusese la început. In tot cazul guvernul german nu pare a socoti că tratativele care aveau la bază acest plan, sunt o chestiune de urgență. Bănuiala că scopul principal al planului a fost să înmoaie întru câțva lovitura dată prin reocuparea Renaniei și să ajute Germaniei a câștiga timp până se fortifică acolo, câștigă teren“.

Ziarul mai constată o oarecare răceală în raporturile Anglo-Germane, „cauzată mai întâiu de impresia rea pe care a produs-o — din punct de vedere german — încercarea de a discredita pe Sir Eric Phips, ambasadorul Angliei la Berlin, în ochii propriilor săi concetățeni, discreditare la care a ajutat și von Ribbentrop, cu speranța că Sir Eric va fi rechemat.

„In al doilea rând, a ajutat mult la răceala și propaganda germană pentru un imperiu colonial, din cauza caracterului ei vehement pe deoparte, iar pe de alta prin agitația intensă făcută în fostele ei colonii, mai ales acelea din Sud-Estul Africii“.

DAILY TELEGRAPH, cu aceeași dată, scrie sub semnătura redactorului său diplomatic, despre „Părerea unilaterală a Berlinului asupra Pactului dela Locarno“:

„Destul de multă surprindere a fost cauzată la Londra de termenii în care este redactată prefața scrisă de Von Ribbentrop la o colecție de documente referitoare la Pactul dela Locarno, publicată de curând la Berlin“.

Ziarul constată că lucrarea este incompletă, conținând numai documente de origine germană, omițându-se aproape toate documentele importante publicate în această privință de către guvernul englez.

MANCHESTER GUARDIAN din 20 Iunie, după ce se ocupă de impresia pe care a făcut-o la Berlin discursul d-lui Eden, referitor la abandonarea sancțiunilor, se referă apoi la răspunsul Germaniei la chestionarul britanic, despre întârzierea căruia redă următoarea părere „care domnește la Berlin:

„Un alt temei care se crede că ar determina întârzierea Germaniei, este o revanșă pe care o ia guvernul german, deoarece acum un an Germania a prezentat Angliei un concept pentru un pact aerian la care n'a primit încă răspuns“.